

1039. h 16
2

GEORGII CHEYNÆI, M.D.

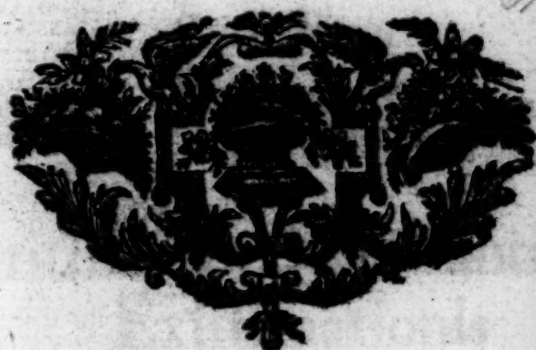
Col. Reg. Edin. & Soc. Reg. Lond. Soc.

DE NATURA FIBRÆ

Ejusque laxæ sive resolutæ

MORBIS TRACTATUS,

Nunc primum editus.

LONDINI. Impensis GEORGII STRAHAN
ex adverso Excambii Regii, & JAC. LEAKE,
Bibliopolæ Bathoniensis. 1725.

GEORGE CHENEY M.D.

Col. R. F. M. S. 1877

DE NATURA LIBER

PHOTOGRAPHED BY H. J. HARRIS

English and French Editions

Original and Revised Editions

Modern and Ancient Editions

First and Second Editions

Third and Fourth Editions

Fifth and Sixth Editions

Seventh and Eighth Editions

Ninth and Tenth Editions

LONDON: Printed by GEORGE STANLEY

at the University Press, 1877

By the University of Cambridge

Viro verè Honorabili,

ARCHIBALDO HUTCHESON *Armigero,*

In supremo BRITANNIÆ Concilio

Senatori perquàm illustri,

Antiquis Moribus,

Incorruptâ Fide,

Rerum prudentiâ

Ornatissimo,

Hunc Tractatum,

Meritissimæ Observantiæ &
Existimationis

Monimentum,

D. D. D.

Georgius Cheynæus.

Viro viri Honorabili

Archibaldo Hutchinsoni

In Imperio Britannico Concilio

Senatori perpetuo illi

Antiquis Moribus

Incorruptis Fide

Retum praeclaris

Gravissimis

Hunc Testatum

Metricum Observantia &

Existimantia

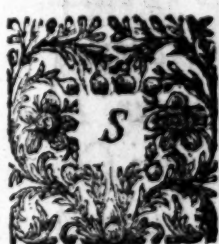
Momimentum

D.D.D.

Georgius Copland

P R Æ F A T I O.

I quâ unquam Ope Ars medica ad eum perfectionis Apicem evehi possit, in quo cum constiterit, subjecti Dignitati Certitudine suâ respondere, dignaque quam Vir probus & ingenuus ut *Artem* sibi notam & minimè fallacem profiteatur, possit videri: Non illud prius fiet quàm, omissâ abditarum & latentium Causarum laboriosâ & plerumque inutili Disquisitione subtiliumque Hypothesium condendarum ingenioso Lusu, Medici Causis Morborum proximis, evidentibus & communibus contenti, ipsorum ad paucos quosdam simplicesque

cesque summâ cum Curâ & solertiâ re-
 ductorum Curationem cum aggrediuntur,
 eò præcipuè Animum intendant ut cu-
 jusvis Morbi Radicem illi cum mul-
 tis ejusdem Generis communem quocunque
 possunt Modo excisam revellant; secun-
 dariam tantum & minùs principalem
 Curam impendentes extirpandis symp-
 tomatis ex eâ, surculorum Modo, succres-
 centibus. Hâc Methodo solâ Naturæ,
 multos ex unicâ Causâ varios Effectus pro-
 ducentis, simplicitatem æmulabimur. Huic
 insistentes, Symptomata ex Ægri Consti-
 tutione, Loci affecti Naturâ aliisque Cir-
 cumstantiis nata, recisâ Morbi Radice
 tanquam Ramulos exarescere emorique
 videbimus. Morbi certè cum acuti tum
 diuturni Homines sub eodem Aere Cæ-
 loque natos, in eâdem Regione habitantes,
 & communia plerumque omnia passos in-
 vadentes, communes quasdam & ge-
 nerales Causas agnoscunt. Ex hujus
 quidem aut illius Hominis propriâ Con-
 stitutione, Ætate, vitæ sorte, victûs Ra-
 tione, variisque quas varii exercent Ar-
 tibus

tibus Differentias quasdam enasci fateor ;
 sed quæ cum Causis Morborum commu-
 nibus & quasi Indigenis comparatæ ita
 minutæ & parvæ sint, ut tutò (sicut in
 Geometricis Approximationibus fieri so-
 let) negligi possint, præsertim inter Cu-
 rationis Initia & usque dum priores
 illæ & generaliores Causæ, à quibus
 nempe plus periculi imminet, tollantur.
 His prius sublatis non ego Diligentiam
 quantumvis sedulam in tollendis sympto-
 matis ex his Differentiis natis collocatam
 improbo ; quæ tamen magnam partem
 inutilis est, cum symptomatum turculi,
 ut diximus, excisâ ferè Radice ex se
 concidant. Hac Methodo Geometria
 sublimior & Calculus Analyticus ad eum
 quem hodie tenent Perfectionis Apicem
 evecta sunt: Eâdem etiam Medicinæ
 Praxis eousque saltem promovenda est
 ut in illâ tandem aliquid certi & defi-
 niti, & concinnæ Elegantiæ aliquid repe-
 riatur. Exemplo Res fiet manifestior.
 Ponamus Methodum & Medicamenta
 tollendæ Inflammationi idonea nota esse.
 Eodem

*Eodem igitur Genere Medicinæ iisdem-
 que Medicamentis profligabitur Febris
 Scarlatina, Erysipelas, Rosa Anglicana,
 Rheumatismus inflammatorius vel ca-
 lidus, Arthritis, Oculorum, Pleuræ,
 Pulmonis, Vesicæ, Uteri & Intesti-
 norum Inflammationes, Verbo, quic-
 quid est Morborum inflammatoriorum;
 & (cùm Inflammatio intensiorem quam
 quivis alius Morbus internus Dolorem
 excitet) Dolor tensivus, calidior &
 vebemens quicumque, & ubicunque situs.
 Similiter ratiocinandum est de Morbis
 viscosæ Serositatis: Similiter de Mor-
 bis lentioribus & diuturnis quibuscunque
 (ubi nempe abest Febris) à Fibrarum
 Imbecillitate ortis. Eadem enim Vicius
 Ratio eademque Medicamenta omnibus
 eorum Speciebus conveniunt: Imbecil-
 litas utique & Tenuitas Fibrarum om-
 nibus communis, undecunque orta &
 quibuscunque Circumstantiis stipata sit,
 Causa est & Origo omnium Malorum,
 huiusmodi Aëgris Mortem aliave peri-
 cula intentantium: Quam si Vicius
 Ratione*

Ratione & Medicamentis idoneis vice-
ris & graviora inde nata symptomata
profligaveris, leviora sponte sua cedent.
Quâ autem Methodo quibusque Me-
dicamentis Imbecillitatem, Tenuitatem
& valetudinariam Infirmitatem sustule-
ris, iisdem certissimè sanitatem jam
redditam tuebere, Vitæque spatium
produces. Quod enim majus potuit,
minus etiam poterit. Hanc ego Me-
thodum mihi sequendam proposui cum
in altero, De sanitate tuenda &
Vitâ prolongandâ, tum in isto,
De Nervorum Naturâ & Morbis,
Tractatu. In quorum altero ea trado
quæ Morbi sanandi, altero quæ sanitatis
tuendæ Causâ mihi videntur facienda
& fugienda Hominibus quâcunque de
Causâ imbecillis, sive nascendi Sorti,
Morbi acuti Insultui, immodicæ Re-
pletioni, Vitæ sedentiæ, sive cuicunque
tandem Causæ Infirmitatem suam de-
beant. Omnibus enim Imbecillis &
Valetudinariis propter communem
B omnibus

[vi]

*omnibus Infirmitatem eadem ferè obser-
vanda & cavenda esse existimo.*

*Non doceo tamen quid ipsius Paro-
xyismi Morbi cujusvis diuturni Tempore,
Ægri liberandi Causâ, sit faciendum:
quæ enim vulgò sunt rectè mihi fieri
videntur: Aut si quid hæc super Re
interspersum est, id obiter & oblatâ Oc-
cassione, non datâ Opera est factum.
Nam unicum illud mihi proposui, ut
scilicet ostenderem quid in Paroxysmo-
rum Intervallis fieri deceat, quo eorum
Reditus primò minùs frequentes,
Tractu deinde Temporis nulli sint, Er-
roresque in Victum irrepentes ne in
Morborum semina succrescant. Ne-
que ad Casus particulares descendo, aut
hîc aut in altero de sanitate Tractatu,
quorum scilicet nullum unum alii cuiquam
per omnia similem reperiâs; quod tamen
particularia de iis præcepta tradituro
reperiri necessarium esset, nisi in singula-
ribus enarrandis infinitus esse vellet. Ge-
nerales curandi Vias trado, particula-
ribus*

ribus Casibus solertiâ ejus Medici qui cujusque Ægri Lecto assidet applicanda. Illi nempe cognita sunt ea Data quibus generale problema fit particulare aut singulare. Namque ut Mathematicus qui Methodum generalem solvendi alicujus Problematis tradit, Methodos etiam particularibus ejus Casibus applicandas docuisse videri potest, utpote quæ generali Methodo comprehenduntur ; Conditiones etenim ad hanc particularem Applicationem necessariæ ex Circumstantiis particularis cujusque Casûs, illi soli qui particularem eum Casum præ Oculis habet cognitis, deducendæ sunt. Ita Medicus qui generales curandi Rationes tradit, multum etiam Peritiæ & Industriæ Medici Ægro assidentis permittere necesse habet.

HÆC mihi scriptionem meditantî propositum erat docere. Quâ Felicitate id perfecerim Philosophorum & Medicorum esto Judicium.

D E

NATURA FIBRÆ,

Ejusque laxæ five resolutæ

Morbis Tractatus.

§. I.

ORPORIS animati *Fibræ*
ultima, quales plusquam
centenas *Fibræ* *aspecta-*
biles complectuntur, Fi-
lamenta sunt *exilia*, *pel-*
lucida, *solida*, *elasticam*

Vim habentia.

Ex *his* coaluerunt, in *has* ultimò resol-
vuntur *solidæ* Corporis Partes quæcunque,
etiam *Ossa* artificiosè remollita. Ex *his*, ut
ex *Lino* *Fila*, *Fibræ* *maiores* fiunt; ex qui-
bus deinde *Membranae*, sicut ex lineis Filis
Telæ,

Telæ, contextuntur. Convolutæ autem Fibre & Membranæ, *Vasa, Canales & Ossadant.*

FIBRARUM *Carneæ* dictæ sanguine plenius rigantur; utpote quarum actio valida & frequens majorem Humor*is densi* nec facile avolantis Copiam postulet, quâ conservetur earundem Flexilitas.

QUÆ autem subtilioribus Motibus dicata sunt, ut nervinæ Fibre Undulationi aut Vibrationi, iis *paucior* Humiditas sufficit, at mollior *blandiorque* Opus est, quali cernimus *albicante* Nervos uvere.

SUNT & quibus *minima* & vix sensibus obvia Humor*is Portiuncula* satis est; quilibus constant *Membranæ, Tendines, Cartilagine*, & præcipuè *Ossa*: Quorum Particulæ cum vix Loco moveantur, situmve inter se mutant; Olei idonei *pauçillo*, lenique Calore illud liquante inque eorum Penetralia adigente *satis* cavetur ne hujusmodi Membra *exarescant* & dein *frangantur*. At varios & diversos Fibrarum Usus & Actiones & his congruentem Humor*is idonei* diversam Copiam & Densitatem si excipias; *una* omnium & *communis* videtur Natura, Quod easdem, abluto Humore alieno, puras mundasque spectanti satis apparebit.

§. 2. CUM animati Corporis tum aliorum omnium *elasticam* Facultatem non ineptè tribuas Particularum, dum Corpus distrahitur, in *Contactu mutuo hærentium* Numero, Numerum *Divulsiōni cedentium* longè superanti. (Particulæ autem *contiguæ* validissimè inter se cohærent præ quibusvis vel minimo Angulo dissitis.) Sic enim fiet ut quamvis, distracto Corpore, aliquot ejus Particulæ a mutuis Amplexibus divellantur, earundem tamen Vis adhæsivæ *magna*; Pars superstes, cum ad Angulum quasi infinitè parvum divaricentur, & quæ *integra* permansit, longè plurium nequaquam divulsarum Particularum Vis cohærendi, cum primum cessaverit Vis divellens, *semotas* validè *revellat* in priorem Locum & Contactum; nisi *eousque* divulsæ fuerant ut extraneis Corpusculis ad occupanda eorum Interstitiola liber Aditus patuerit. *Istud* autem est *elasticum* esse.

NOTISSIMUM est Ferrum mollius repetitis Mallei Ictibus tuncsum, *elasticum* fieri. Ictus autem quid nisi Particulas complures in *arctiorem* Complexum *latioremque* Contactum adigunt? Idque eâ Vi ut Massæ Gravitas specifica manifestè augeatur. Animalium autem quibusdam Partibus quæ præ cæteris Corporibus elasticâ Vi insigniter

insigniter pollent, *Cetorum* intellige *Pin-
nas*, Quadrupedum *Cornua* & *Elephanti
Dentes*, Pulvisculum si prius exsiccatis A-
bratione deteras; erit ille *albus*: Quod Par-
ticularum quibus constant Facies *laeves* in-
que speculi Modum *politas* monstrat. Eas-
dem, deterso prius diligenter omni Hu-
more alieno, si eousque decoquas ut in *Coa-
gulum* facebant quod Gelatinam vocant;
erit illud *albicans* & *pellucidum*. Unde
similem omnium Particularum, in *equa-
bilem* Appositionem se componentium, Fi-
guram, non minus in his quam in salis Cor-
pusculis colligas. Salis autem Corpuscu-
lorum Facies *laeves* & speculorum Ritu *po-
litas* esse, eaque insigni præ reliquis quibus-
cunque Corporibus Vi se mutuò *attrahere*
notissimum est. Fluida etiam Corpora sa-
lis *puri* & *sinceri* spiculis rigentia, ut Mer-
curius sublimatus, & Glacies (si in Pulve-
rem redigatur) *nitescent* & *scintillant*. Ip-
sum autem sal purum est diaphanum. †

CUM *Attractionis* Vi jam expositâ ad
elastici Corporis Restitutionem conspirare
videtur *Renixus* Particularum ab altero La-
tere Laminæ elasticæ *compressarum* dum ab
altero

† De his V. Boyleum de *Colorib.* p. ii. c. i. & p. i. c. iii.
§. 8. & passim.

altero alteræ *distrabuntur* ; imò hinc Restitutionis *Initia* fieri.

§. 3. MODO explicatam *Elasticam* Vim Fibris *muscularibus* inesse manifestè ostenditur transversâ Musculi cujusvis sectione, quâ factâ Fibræ utrinque in se *retractæ* evidenter monstrant se ante factam sectionem ultra naturalem suam Tensionem & Longitudinem fuisse *distractas* ; *nativâque & congenitâ* sibi Vi jam se *recipere* mutuisque Amplexibus jungi. Eâdem insuper Vi, sed *Modo nulli satis intellecto* auctâ, peragitur *vegetior* illa Fibrarum Contractio, quam ad Animæ plerumque Nutum factam, *muscularem* vocamus. Ad Fibræ enim *Intensionem* satis est ejus Particulas in mutuos Amplexus rucere *propiûsque se contingere* ; ad *Remissionem*, ut *remittente se istâ Vi* in priorem illæ Longitudinem *extendantur*. Hæc enim si fiant, Musculi Terminus mobilis versus immobilem adducitur, & absolutâ ejus Actione, in priorem situm redit : Quibus duobus omnis Musculi Motus continetur. Quæcunque autem sit *Causa* vermicularis hujusmodi Fibrarum *Contractio*nis, eique tanquam Fundamento inhihi Motus *muscularis* (quam nec investigandam, nedùm definiendam, suscipio) Fibrarum certè *Corrugatio*, sive Particularum eas constituentium

stituentium propior ad se invicem *Accessus*, non tantum Fibrae Actionem *augere* aut *roborare* videtur, sed & ipsa nativa & *unica* esse Fibrae in eo Motu *Actio*: Quam clare ostendit sagacissimi *Glissonii* Experimentum, quo Musculum contractum non contracto *minorem Mole* deprehendit. Unde evidenter colligas non *Inflatione*, non ullo Corporum *extrinsecorum* in Musculi substantiam *Influxu*, sed *sola* Partium ejus solidarum *Approximatione* Musculi Contractionem fieri. Eam autem Ope subtilissimi cujusdam Humoris intra Cerebrum è sanguine secreti, *spirituum animalium* Nomine clari, non fieri his Rationibus adductus credo. Neque Microscopio *pervii* conspiciuntur Nervi; neque, tanquam Venae lacteae aut lymphaticae, si comprimantur versus Originem suam *intumescunt*; nec, propter *cylindricam* eorum Figuram, *obstrui* possunt, ut inde Nervorum Morbi explicentur. Nullo insuper Liquore *manifesto* rigantur nisi *lacte*o *quodam*, quo *humectantur* ut eorum Tonus conservetur: Nec *ullo* Corporis animati Mechanismo, conspirante etiam leni Calore fovente, *spiritus* ullus, quales spiritus volatiles aut inflammabiles cernimus, aut ullum Fluidum *Aqua communi subtilius* generari potest; nec, si generetur, intra *molles* & *raros* Nervorum Canaliculos *contineri* ne *avolet*; nec, si contineri posset, per tam *exiles*

exiles Tubulos (*validè*, nempe, pernici ejus Motui renitente Tubulorum *Attractione*, qualis in vitreis Tubulis Aquam satis insigni Vi *suspensam* detinet) *Ictu Oculi* ad Musculos à Capite remotissimos transmitti, ibidemque ad eos inflandos fermentari, ut Motus inde muscularis subsequatur. Nec Fluidum ullum *contrariis* Directionibus aut Undulationibus ad *Motum muscularem* producendum simulque *sensum*, puta Doloris, excitandum & ad Cerebrum usque transmittendum, in *iisdem* Nervis *eodem Tempore* potest moveri. *His* igitur de Causis, & quòd Motus muscularis, non Musculorum *Intumescentiâ*, *Inflatione* aut Infarctu fiat, sed ipsorum *Induratione*, *Constrictione*, totiusque Molis in *minorem* Contractione, (quod non solum Domini *Glissonii* Experimento evincitur, sed & ipsis Oculis *conspicitur* in Brachii Contorsione violentâ indeque ortâ Vasorum sanguineorum Intumescentiâ) *Figmenta spirituum animalium* intra Corpus animatum genitorum, cum *æquè conspicuis & manifestè cognitis* Aristotelicorum Formis substantialibus, pueris & puerilibus Hypothesium Conditoribus Crepundiorum Loco sint : Doctis, nisi manifestioribus quàm quæ *hucusque* vidimus signis se prodant, *tantorum tamque insignium* in Corporibus animatis Effectuum Causæ ne habeantur. Spiritus dico in Corpore animali

genitos: Æther enim * Neutoni neque *intra Corpus* generatur, neque Nervis aut Fibris animalibus *continetur*; neque ad Motum aut sensum explicandum, priusquam ejus *Existentia & Vires Experimentis* deprehendantur, *tutò* adhiberi poterit.

§. 4. ILLE etiam Motus à quo pender externorum Corporum *Perceptio*, ab iisdem Corporibus, Nervorum Finibus exterioribus impressus solâ eorum *Undulatione* aut *Vibratione*, quæ pro Situs & Structuræ Ratione varia est, ad alteros & interiores eorundem Fines propagari videtur, unde Modo *nobis prorsus incognito* ipsi Animæ sentienti traditur. Solâ, inquam, *Undulatione* aut *Vibratione*. Omnis enim Corporis sive fluidi sive solidi Partes *Undulationis* aut *Vibrationis* capaces esse ex eo manifestum est, quòd Motum sibi impressum per se *transmittant* aliisque vicinis & contiguis Corporibus *impertiantur*. Sic se Rem habere in *Auditu* demonstrari potest. Eodem Modo *Visum* peragi illustrissimus Philosophus *Neutonus* extra dubium collocavit. Et non dissimilia in *aliis sensibus* accidere suadet cùm perpetua Naturæ Regula, *Analogia*, quâ similes Effectus non dissimilibus Causis nascuntur; tùm istud, quòd
Corpora

Corpora non nisi *Motûs determinati Communicatione* alia in alia agere possint nec hic Motus *aliter* continuari aut propagari quàm solidarum Corporis cui communicatur partium *Vibratione & Tremore*, qui Corporum externorum Perceptionibus Animæ tradendis multò aptior erit *Fluidi cujusvis* intra Corpus animale geniti Undulatione, quam jamjam ostendimus huic Usui omnino *ineptam* esse.

SIVE vera sint quæ de Fibrarum Naturâ & Aëtionem disserui, sive *Veritatis inveniendæ cupidum* Vires defecerint (nam Rei Difficultate evidenti Cognitioni obstat:) omnium tamen quæ de eadem Materiâ, quod sciam, dicta sunt *Vero proxima* videntur. Ex iisque Ægro, non Morbo tantum *Medelam* quærenti sed & ejus Causam & Originem *curiosius inquirenti*, aliquid, ut in Rei *obscurâ*, Lucis affulsurum spero. Et quamquam jam tradita Theoriæ Fibrarum *levis Adumbratio* satis solidum non sufficiat Fundamentum inædificandæ Morborum eas invadentium Curationi: Eam tamen *solidiori*, imò omnium *longè solidissimo*, diuturnæ nempe *Observationi & Experientiæ* innixam jam monstrare aggredior.

§. 5. FIBRARUM quæ *impediant, interturbent* aut *pessundent* Functionem varii Generis Mala sunt. 1. Nimia sive Humiditas

ditas sive siccitas, *Liquoris*, scil. *idonei* Defectus aut superflua Copia. 2. Incongruorum & alienæ ab eorum Indole Conditionis Corporum *Ramenta* intra eorum substantiam se *insinuantia*, & æquabilem Structuram interrumpentia, proindeque nativum illisque proprium Vibrationis & Tremoris Modum *mutantia* aut *corrumpentia*. Hujus Generis sunt *sal* & *salsa* quæcunque Corpora. 3. Canaliculorum Humore *lento* distentorum, aut Glandularum *viscidis* succis infarctarum & turgentium *Pressio*; quæ *quocunque in Loco* Nervis accidit, *ibi* necesse est eorum *Undulas* & *Tremores* *fisti*, neque *ulterius* progredi. 4. *Imbecillitas* quædam Vis Fibrarum *elastica*, & *laxior* earundem Tensio sive *congenita*, sive *externis* Insultibus aut *Casui* cuivis fortuito referenda, sive pravæ denique Partium Conformationi aut naturali aut quæ Casu obtigerit.

§. 6. DIUTURNORUM Morborum Origines in Genere tres sunt. 1. *Humorum* Corporis *Lentor* sive Tenacitas. 2. *Eorundem* *Acor* & *Acrimonia* sive exedens atque corrodens Virus. 3. Deperdita aut saltem *imminuta* solidarum Partium Fibrarumque eas constituentium *Tensionis Vis* sive *Facultas elastica*.

HARUM

HARUM Causarum *primæ* Effectus est. Canaliculorum minimorum per quos Humores decurrunt *Obstructio*, Glandularum Secretioni Liqueorum quos Functiones animales postulant destinatarum *Farctura*, impeditus denique & *interruptus Nervorum Tremor & Undulatio* à Canaliis & Glandularum distentiarum *Pressurâ*.

SECUNDÆ, non illa tantum Humorum Affectio qua ad *Lentorem & Viscositatem* tendunt, sed & ipsarum solidarum Partium *Erosio & Dilaceratio* &, cum acres Particulæ Fibrillarum Substantiam ingrediuntur, ipsarum *Functio lesa*.

A TERTIA Causâ non modò *debilitatur*, nonnunquam etiam funditus *perit*, *Motus* omnis à *Voluntate* pendens *sentientique & cogitandi* Facultas; sed & *Circuitus Humorum retardatur*, & *Functiones* animales corrumpuntur & *conturbantur*.

TRIA jam dicta Vitia licet ad omnem ferè Morbum diuturnum & nervinum dictum producendum *concurrant*; differunt tamen hi Morbi variaque sortiuntur Nomina, prout symptomata *plura* aut *insigniora* Morbi *huic* vel *illi* Causæ Originem suam debent. Sed *illi præcipuè* Morbi *Nervorum* dicuntur quorum symptomata *Nervorum*
Systema

Systēma vitiatum eorumque *Fibras laxatas* & abolitā Tensionis Vi, *remissas* indicant.

BREVITAS Tractationis mihi proposita *particularem omnium* hujusmodi Morborum *Enumerationem* & ex symptomatum Varie-
tate Distinctionem, Nominumque Appropri-
ationem vetat. *Hæc* ferè nota sunt: Atque
commodiùs Doctrinæ Causā videntur illi ad
pauca jam enumeranda *Genera* reduci posse.

§. 7. OMNES Nervorum Morbi ab *infi-*
mo, Oscitatione nempe & Pandiculatione,
adusque *summum*, nempe Apoplecticam
Dispositionem, varii tantum videntur *Gra-*
du unius *ejusdemque Morbi, Debilitatis*
scilicet, aut *Remissionis* sive *Relaxationis*,
Defectusque *elastica* Facultatis Partium so-
lidarum; quorum *Causæ* sunt, eaque *comi-*
tantur Lentor & Acrimonia Humorum.
Nam quanquam in tractandis Nervorum
Morbis solidarum *precipue* Partium Ratio
habenda videatur; raro tamen accidit ut
non etiam *adjuncta* sint Humorum Vitia,
nisi juniorum, quibus *nondum* Humores cor-
rupti sunt, eos *Nervorum* Morbos excipias
qui ex *acutis* nati sunt, aut magnæ alicui
præternaturali *Evacuationi, externæ Lesi-*
oni vel *malæ Partium Conformationi* Ori-
ginem suam debent. *Congenita* autem &
à *Nativitate tracta* solidarum Partium *In-*
firmitas

firmitas raro Solitarius Morbus est. Plerumque enim adjunctum habet Humorum aut Lentorem aut Acrimoniam qualis est Scrofulâ aut Scorbuto laborantium: quorum Morborum alterutrum ut Infirmitatis Fibrarum aut *Comitem* aut etiam *Causam* nunquam non suspectum habeo. Certè gravioribus *Nervorum* Morbis laborantium *Fibræ* cum torpent aut debilitantur, simul etiam aut acres aut lenti sunt *Humores*.

§. 8. MORBORUM nervinorum *Divisio* eorum Naturæ maximè congrua fit in sequentia tria Genera.

I. PRIMUM est eorum quorum symptoma *præcipuum* est temporaria aut etiam perpetua *Facultatis sentiendi Debilitas*, major minorve, aut totalis ejusdem *Cessatio*; quam ex ipsa Rei Natura necessario sequitur omnis *Motus voluntarii suspensio*; cum *Anima* sentiendi & cogitandi impos hujus aut illius Musculi Motum jubere nequeat, licet interim *ipsi Musculi* Motibus obeundis satis apti sint. *Isti* ab Humorum *lentorum & viscosorum* Copiâ nimîâ tanquam *Causâ principali* oriri videntur, qui Glandulas & Canaliculos lymphaticos sive serosos *obstruunt*, eoque *Nervorum* propriè dictorum *Undulationes & Tremores* interrumpunt, sistunt, debilitant & obrundunt. Multi sunt *hujus* Generis Morbi, ab usque gravi *Apoplexiâ*, quâ omnium simul Nervorum Origo comprimitur, omniumque Vi-

bratio ne ad Animæ sentientis sedem propagetur intercipitur; ad sensuum Ingeniique *Hebetudinem & Stuporem*. Huc etiam aliquatenus referenda sunt *Hypochondriacorum & Hystericarum Deliquia & Paroxysmi*.

2. SECUNDUM est eorum quorum *præcipuum* Symptoma est *Motus voluntarius* aut impeditus aut abolitus, Infirmitas, scilicet, Instabilitas, Tremor aut Vacillatio particularis alicujus Artûs aut Organi aut omnium simul Organorum Motûs voluntarii. Tales sunt *paralytici* Generis Morbi à *Paralysi* universali usque ad *Segnitiam, Ignaviam & inexpeditum* inhabilemque Artuum Motum Membrorumque *Frigiditatem*. Atque hi Fibrarum & *nervearum* & *præcipuè muscularium* *Debilitati*, Imbecillitati aut Tono amisso deberi videntur.

3. TERTIUM denique eorum est quorum *præcipua* symptomata sunt *Spasmi, Contorsiones, Contractiones* involuntariæ & *Convulsiones* Musculorum aut omnium, aut quorundam tantum. Tales sunt Morbi *Convulsivi* dicti ab *Epilepsiâ* & convulsivis *Hypochondriacorum & Hystericarum* *Paroxysmis* usque ad *Oscitationem & Pandiculationem*. Et hi in universum *acriori Stimulo & Vellicationi* debentur, quorum Origo est *salsa quædam & erodens Acrimonia Fluidorum animalium Partem subtiliorem*

rem inficiens; acida præterea & stimulans Aura, Vapor, aut obstructa Perspiratio, per Canalis Alimentorum, Cerebri, aut quamvis in Corporis Trunco Cavitatem, per Musculorum Interstitia, interque Musculos & Membranas eos succingentes; verbo, ubicunque sive intra sive extra Vasa talibus *aculeatis Effluviis* Locus est aut Receptaculum, dispersa; prout * alibi ostensum est. Pro vario autem Acrimonie *Gradu* aut acris Materie *Quantitate* minoreque aut majore inde proveniente Fibrarum *Irritatione*, Fibræ *segniùs* aut *validiùs* contrahuntur, eoque morbificam Materiam minore aut majore Vi excutiunt. Nonnunquam tamen (ut in Epilepsia) tantâ Vi Fibræ invaduntur ut aut victæ penitus fatiscant aut, quanquam totâ suâ Vi agant, quamminimam tamen in Morbo profligando aut efficiant aut quidem efficere possint, ideoque Ægrum aut Mors occupet aut parùm absit quin arripiat.

Et quanquam tres supradictæ Causæ, ut jam monuimus, ad unumquodque Genus Morborum nervinorum modò enumeratum *singulæ aliquid conferant*, imò in singularibus plerisque Morbis, saltem ma-

D. 2

joribus

* Traët. de Sanit. & Longævité. C. v. Sect. 15.

joribus & immanioribus, quales sunt Apoplexia, Epilepsia, Paralysis, *conjunctis* Viribus agant; & licet non rarò ipsarum Causarum *una* earundem *aliam* pro *Causâ suâ* agnoscat: attamen modò tradita nervinorum Morborum per Genera sua Distributio *maximè naturalis & latissimè patens* videtur. Et cùm Morbo cuique Nomen a *præcipuo* Symptomate imponere familiare sit; ad tres jam traditas Classes aut *singulatim* sumptas aut *conjunctim*, omne nervinorum Morborum sive *simplicium* sive utcunque *compositorum* Agmen reduci posse videtur.

§. 9. SUNT autem *hereditarii* aliqui Nervorum Morbi, non minùs quàm *acquisiti*. Quicunque etenim infirmis *remissisque Fibris* sunt, & Nervorum Morbis obnoxii, illis *Proles* si qua fuerit, *eorundem* illam Malorum *participem* esse necesse est. Mali enim Corvi malum est Ovum; nec *Fortes creantur nisi fortibus & bonis*; quod de Corporis Robore non minùs vere dicas quàm de Animæ Indole. *Hereditario* Nervorum Morbo laborantibus, *parva* omninò affulget *spes* Morbi *radiciùs* evellendi. His sufficiet *sic satis commodè* degere nec Morbum incauto Victu *accendere & augere*. Sunt & quibus congenitâ aut adventitiâ *pravâ Partium Conformatione, Casu fortuito* (Vulnere, puta, Contusione, luxato, Loco

Loco moto, aut fracto aliquo Membro) aut *acri* quodam *Humore* Partes solidas erodente aut etiam de situ suo deturbante, Nervorum Systema *vitiatum* est aut aliqua ejus Pars *obstructa*. His etiam parùm subsidii ab Arte medicâ sperandum est, nisi saltem *primæ* Malorum Causæ Medela *prius*, ubi id fieri potest, adhibeatur. Superest & alia Classis, eorum qui paupere aut *nimis parco Victu*, aut improbo & *Vires superante Labore*, Nervorum Systema debitâ *Caloris & Nutrimenti* Portione fraudârunt, & Canales idoneâ Fluidorum *Copiâ* inaniverunt, unde Temporis Tractu Fibræ congruo Alimento & Fomite privatae sunt & Canaliculorum serosorum Latera ita *coaeluerunt* ut difficulter admodum, si modò ulla Ope, denuò *impleri* possint. Hæc patiuntur qui in Monasteriis degentes aut Eremitum incolentes *severioribus Jejuniis* se macerant, aut Carcere inclusi *Famemetiam invitati ferre* coguntur. Hos plerosque cruciat miseranda nervinorum Morborum series; & si quod Levamen superest, *unicum* est, idque satis *obvium*; *plenior* nempe *Victus* cautè & prudenter adhibitus. Sed cum *horum* nullo mihi jam Res est. *Est autem cum iis* quibus *Intemperantiâ, Luxu, immodico Litterarum Studio, Evacuationibus nimis, Febris* aut cujusvis *Morbi acuti Vi, congenitum* Corporis Robur *fractum* est aut Fibrarum *firma Tensio laxata & remissa. Hi* quibus

quibus Auxiliis (quatenus saltem Arte medicâ meâque, qualis qualis est, ejus scientiâ præstari potest) in *priorem Sanitatis statum* restituantur ex mox dicendis patebit.

§. 10. FIBRARUM *Infirmiati indivul-*
sus Comes adhæret, & pro ejus Gradu minor majorve est, omnium *Functionum* Animalium *Languor & Debilitas*. Hæ enim cum ex solidarum Partium Viribus & vegetâ Actione pendeant, & ex Motibus ab iisdem excitatis sivè *immediatè* Structuræ aut *Mechanismi sui* aut tonica Vi, seu Vi ipsis ab *Humoribus communicatâ*: Cumque Humores in hujusmodi Morbis *torpere, viscosique & agiliū* Particularum *inopes* esse soleant; atque ideo inepti qui solidas Partes *roborent* aut notabilem *vegetumve* Motum iis impertiant; &, si impertire possent, cum nullum *Organum* aut *Instrumentum*, quantumcunque Vim *aliundè* illi imprimas, supra quàm *ipsius Robur* fert operari possit, &, si *urgeas*, rumpatur: Propterea in hujusmodi Morbis necesse est *solidarum Partium Actiones* debiles esse & languidas. Unde non tantum *primæ* Digestiones sive *Ventriculi & totius Alimentorum Duëtus* Actiones laborant, & Nutrimento quod ut concoquatur *validam* Vim postulat comminuendo *impares* sunt: Sed & *secundariæ*, quibus nempe Sanguis sive intra *Pulmonem* sive per reliquum Corpus in *Canalibus* suis *tenuatur*,

tenuatur, comminuitur & commiscetur, quibusque variæ Indolis succi hîc illîc separantur, tardè languidèque agunt & quasi emortuæ *torpent*. Ad quam *Functionum animalium Debilitatem* nisi in horum Morborum Curatione *precipue* habeatur Respectus, idque non inter prima tantùm *Initia* sed per *totum ejus Decursum*; frustra Medelam expectes aut Sanitatem instaurare labores.

§. II. Ex iis quæ jam breviter dicta sunt de Morborum nervinorum Indole & *Causis communibus* sponte oriuntur tres *Indicationes* sive *Intentiones* in eorum Curatione attendendæ; triplici *Causarum* ex quibus nascuntur Varietati respondentes. *Quarum uniuscujusque* major minorve Ratio est habenda, aut una præ aliis diligentius ob Oculos ponenda, Animoque tenenda est prout Morbi qui tum tractatur & *precipue* ejus Symptomatum *precipua* Causa fuerit *hæc* vel *illa* è supra traditis.

I. HARUM *prima*, quæque *maximi* est ad *reliquas* etiam assequendas Momenti, est *Humores diluere, attenuare, fluidos red- dere*, eorumque *Lentorem, Viscositatem & tenax Gluten incidere, & Canales hinc ob- structos aperire & meabiles efficere*. Hanc Intentionem si *omni Ope & obstinato quasi Animo* prosequamur; *brevi spatio* Symptomatum

tomatum minuentur frangenturque Vires,
& Impetus retundetur.

2. SECUNDA est, *Humorum Acrimoniam* aut *Acorem* tollere & *concretarum* intra ipsos *falsarum Molecularum* dissolvere *Nexus* & *frangere spicula*. Hanc eo facilius feliciusque assequemur, si modò prius benè cessit *prioris* Intentionis Prosecutio: Cùm propter *Humorum* maximè *Viscositatem*, *Circuitus* Velocitati obstantem & *Canales* minimos obstruentem fiat ut *salis Molecularum concrecant* & *concretæ Vim suam exerant*. *Humoribus* igitur prius sufficienter dilutis & attenuatis si deinde *concretæ salinæ Moleculæ diffringantur*, & per *Humores* jam tenuiores *diffundantur*, hoc ipso aptè disponentur ad faciliorem *Ejectionem* vel per *Materiæ perspirabilis Ductus* vel per alia saltem *patentiora Corporis Emisfaria*. Hujus igitur Intentionis debita etiam est habenda Ratio in Nervorum Morbis sanandis.

3. ULTIMA denique & *precipua* Intentio est *solidis partibus Tonum* suum & *Vim elasticam reddere*, sive *Fibrillas* totius Corporis intendere & in *Cincinnulos* quasi suos corrugare. Huic autem Intentioni assequendæ minimè allaborandum est, *antequam* prioribus duabus *felicem Operam* tamdiu dederimus *quamdiu* id postulare videtur

detur Morbi Indoles Temporisque ex quo
 invasit Longinquitas, aut indicare sympto-
 matum Violentia & Causæ efficientis Na-
 tura. Quamdiu enim Humor *Lentor*
 aut *Acrimonia manet*, frustra; aut, si suc-
 cedat, magno Ægri Damno Fibræ *corru-*
gantur & intenduntur: Quod sine *gravio-*
rum symptomatum Inductione vix, ac ne
 vix quidem, fieri poterit. Nam cum Me-
 dicamentis *astringentibus* ad *solidas* Corpo-
 ris Partes sive Fibras nullus nisi per *Humo-*
res pateat Aditus, prius illa *Humores in-*
crassabunt (nam & hisce *Fibrillæ* magno Nu-
 mero innatant quæ talibus Medicamentis
 facile constipantur) quàm *Fibras intendent*
 & corrugabunt. Hæc autem Humor *In-*
crassatio & Constrictio primæ eisdem *atte-*
nuandi & fluidos efficiendi Intentioni directè
pugnat: Ut taceam, vix fieri posse ut, ob-
 stantibus eorum in Vasa *minima* Adactioni
 lentis quibus vehuntur Humoribus, Medi-
 camenta *solidas Partes* eâ Vi & Copiâ at-
 tingant, quâ ad earum *Corrugationem & Con-*
tractionem opus est. Unde fiet ut *intra Hu-*
mores detenta eisdem, ut jam dictum est,
Lentiores efficiant & *Obstructiones augeant*.
 Est profectò hoc Monitum *maximi omnino*
Momenti integram hujusmodi Morborum
 Curationem aggredienti. Quæ etsi hoc ipso
 ita *in longum* protrahatur ut *Ætate pro-*
vectioribus vix tantum Vitæ spatium super-
 sit ut eam assequi possint; & *Imperii Mo-*
 raque

raque impatientioribus intolerandum ejus *Tedium*, & durior *Disciplina* videri possit (quos igitur aut sorte suâ contentos esse oportet, aut Cicatrice saltem Ulceri non sano inductâ :) quod tamen res est aperte dicendum est, cùm nostri Arbitrii non sit Rerum Naturam immutare & ad nostram Cupidinem accommodare. Nam qui per *longum Tempus* succrevit Morbus Viresque Diuturnitate suâ acquisivit, ejus etiam Materia *sensim* subtrahenda est, & Fundamenta *pau-*
latim suffodicanda.

At quibus ex *acuti Morbi* Insultu, *Hæ-*
morrhogiâ insigniore, *Labore* immodico, aut fortuito quovis *Casu*, Fibræ laxatæ & remissæ erant, at *Humores* minimè vitiiati, sæpè Morbum depuli solo *Infusi Corticis Peruani*, *Crocique* aut *Vitrioli Martis*, amarificantiumque & astringentium aliorum Medicamentorum usu. At verò quibus *cor-*
rupti erant Humores, quanquam illis *ama-*
ricantium, *Corticis Peruani*, reliquorumq; *astringentium* (unum *Ferrum* excipio, quod non nocebat) usu satis insigne *ad Tempus* Levamen adferrem : *brevi* tamen Res in priorem locum redibant. Quare illis etiam quibus *palliativa* tantùm Cura speratur non *ilicò* in tertiæ Classis Medicamenta invadendum est : sed *Humores prius eousque* *saltem* diluendi sunt & attenuandi ut tutò, & sine Damni suprâ memorati Periculo, a-
stringentia

stringentia Medicamenta adhiberi possint. Quod nisi fiat; *Levamen quidem*, sed Alacritate illâ quæ è Vino plenius poto nascitur, quam plerumque Mœror Comes subsequitur, *non magis perennaturum* sentient.

§. 12. ALIUD hic addere libet *Monitum*; quod, cùm *maximi* sit ad rectam *Morborum nervinorum sanationem Momenti*, paulò plenius tractandum videtur.

U t omnes Morbi quibus obnoxia sunt Animalium Corpora generaliter in *Acutos* & *Diurnos* rectè dividi possunt; & *Acutorum* Causa generalis existimari ea *sanguinis Dispositio*, quâ facilè *Inflammationes* excitat, & *Fibrarum Tensio* justo *major*: Ita & *Diurni* Humorū *Lentori* & *Fibrarum remissiori Tensione* attribui possunt. Horum enim utrovis tollitur illud inter *solidas fluidasque* Corporis Partes *Æquilibrium*, quo manente, *his* debita *Fluxilitas*, *illis* iusta sua *Tensio* conservatur, Sanitasque illibata perstat; quo verò pereunte & hæc perit, illi scilicet tanquam Fundamento innixa. Ponamus jam Hominem à *Nativitate sanum*, vegetumque, & cuius omnes Functiones animales tam perfectæ sint quàm Vitæ humanæ fors permittit. *Hic* si infirmus & morbosus evaserit, *nimiâ* plerumque *Alimenti Ingestionem*, majore nempe quàm quæ reparandis Vitæ Dispendiis satis sit, talis evadet.

Nam cum plerisque mediæ & superioris sortis Hominibus, quibus scil. abundè suppetit quo se adversus Cœli Inclementiam aliaque Corpori noxia pauperibus difficulter vitanda tueantur, Damnorum sanitati illatorum vix decima Pars *aliunde* quàm ex intemperanti Alimentorum Ingestionem succrescat; exiguum illud hîc tutò negligi poterit, ne Confusionem adferat. Primus autem & maxime naturalis hujusmodi *Intemperantiæ Effectus* erit, ut Vasa nimîâ Multitudine Particularum in *Globulos rubros* facilè coalescentium repleantur: Qualem sanguinem si Fibræ *hucusque firmæ* & infractæ, sive potu spirituoso sive nimio Calore sive immodico Labore irritatæ, Impetu justo majore & nimîâ Velocitate circumegerint, necessariò magnum Globulorum sanguinis rubrorum Numerum adigent in minima Vascula sero tantum & Lymphæ excipiendæ destinata; in quibus si insignior aliqua eorum Portio aliquamdiu *hæserit*, aut *inflammatorium* aliquem Morbum excitabit, ut Febrim (cujus ego omnes Species *Gradu* tantum & *hinc natâ* Moræ & Longitudinis Varietate, unâque præterea Re postmodum memorandâ differre autumo) Rheumatismum, Arthritidem, Erysipelas & similia; aut si *Canales crepent*, Apostema, Gangrænam, Necrosin. Sed *hæc posteriora* rarò accidunt, nisi accedat & alia Conditio (quæ quidem plerumque adest) *salsuginosa*
nempe

nempe *Acrimonia*, Globulorum nimiae Copiae superaddita. Nam cum omne Nutrimētum ex Animalium Carnibus desumptum, Potusque omnis spirituosus *Sale* volatili, urinario & acri abundet; Sanguinis ex his geniti Serum sive Lympha in *Lixivium* quoddam abit, quod non tantum omnes *Humores* ē Sanguine secretos *Acrimonia* suā *inficit* (quæ illa Conditio est quam *suprà* innui, inflammatoriorum Morborum Malignitatem & Durationem augens) sed & ipsas *Fibras corrodit & exedit*, adeoque earum *Vibrationes intercīdit*, frangit, sistit.

JAM si *festinā* Intemperantiā Humorū in Corpore *juvenili & hucusque sano*, quantitas *subitò* Modum excedat, *acuti* nascuntur Morbi: qui aut *brevi* in Crisin salutarem desinunt, malignam Morbi Materiam, eo finito, ē Corpore eliminantem, unde *Ægro* Sanitas denuò paulatim redit: aut, si Vasa penitiùs obstruantur ut aperiri non possint, aut *Materiæ Malignitas Naturæ vim* superet, *citā* Morte finiuntur.

SI verò, lentiùs & pedetentim succrescat immodica illa Humorū Copia, ita ut *æquis* passibus *laxetur Fibrarum Tensio* & *Humores lentescant*; *Diurni* gignuntur Morbi, pro Ingestorum Naturâ & *Ægri* Temperamento aliisque Circumstantiis varii.

§. 13. Ex quibus omnibus patet *Nervorum Morbis ex diuturno Morbo ejusve Causâ* natis, Hominesque primitus & à *Nativitate sanos* invadentibus perpetuò *conjunctum* esse Humorum *Lentorem*. Quare in hujusmodi Morborum Curatione egregiè *erraret* Medicus quicumque ea Medicamenta exhiberet aut eam Viâ Rationem suaderet, quibus istiusmodi Humorum *Motus* sive Circuitus *Velocitas* adurgeretur, nisi prius iidem sufficienter *diluti, comminuti* & ad commodam *Fluiditatem* temperati fuerint. Miseranda omninò mihi videtur *Ægrorum* fors cùm Medicos nec paucos nec imi omnes subsellii hunc Errorem errare adverto. Hi cùm Humorum Animalium, Vasculò dùm è *Canalibus suis* fluere exceptorum, *Coagulationem* admista Medicamenta *volatilia & aromatica* aliquantisper *remorari* vident, hujusque Generis alia Experimenta intuentur: eadem ab *iisdem Medicamentis intra Corpus* assumptis certissimè sibi pollicentes; nec interim, numquid fortè *inibi lateat* quod eorundem Vires retundat frangatve, solliciti; nec, si integræ permanserint, an eas intra Corpus, *incommodo* forsan Tempore, exeri *Ægro* profit an secus, cogitantes: *Volatilibus & Aromaticis* & quæcunque *Cardiacorum* nomine veniunt Medicamentis, nunc solidâ nunc liquidâ *Formâ non parcè* ingestis, *Ægros* diuturnis quibuscunque

que Morbis laborantes de Die *inebriant*,
 somnumque, ne *estuantes* per Noctem de-
 serat, *Opio alliciunt*. Infirmum autem de
 Inertiâ, Languore, non ferendo sibi Corpo-
 ris sui gravi Onere, Doloribus nunc hîc
 nunc illic occupantibus nulloque Ordine per
 Corpus volitantibus, de Animi denique
 Dejectione conquestum; prius *irrisum &*
Dementiae insimulatum, ad hilaria deinde
Pocula lautumque & *elegantem Victum* (ip-
 sum, mehercules! *Malorum Fontem*) tan-
 quam ad *certam Medicinam* amandant. Quâ
 immeritâ Misericordiarum *Derisione* & odiosâ
 Nominum *Delirii & Dementiae* Iteratione,
 & pro veris quorumcumque *nervinorum*
Morborum Appellationibus substitutione Pu-
 sillanimes (quales sunt *plerique* hujusmodi
 Morbis laborantes) adeo terrent ut eorum
 non pauci Questus suos coërcere ultimisque
 Malis cruciari, sustineant, potius quàm se
 pro *deliris & dementibus deridendos* præbe-
 re. Sed isti non satis intelligere videntur
 Nervorum Morbos non tantum *reipsâ exi-*
stere Causasque habere *naturales & corpo-*
reas; sed & acce & *subactum Medici Judici-*
um & Curam non *perfunctoriam* postulare-
 imò & *benignam*, flectique *facilem*, & quæ,
laboriosam, nec aliis in Morbis necessariam
Industriam non refugiat, *benevoli & cle-*
mentis Viri Misericordiam requirere, quod
 hujus Generis *Ægris* non tantum cum *Dol-*
oribus Corporis conflictandum sit, sed cum
 tristibus

tristibus etiam *Spectris Larvisque* & vanis
meticulosi Animi Terriculamentis, unde *a-*
mænæ illos Rerum Species, magna Tædio-
 rum Vitæ humanæ *Levamina*, deficiunt,
 Animique *Ægritudine* confectis *difficilior*
 est Morborum Dolorumque Corporis tole-
 ratio. Sed nunc ad Medicamenta redea-
 mus.

QUANQUAM Volatilia & Aromatica
modicè adhibita, & *accuratâ* habitâ Ratione
Fluiditatis Humorum & *Roboris* Fibrarum,
aliquid conferant ad *illorum* quidem *Atte-*
nuationem & quasi emortuorum & torpen-
 tium Animationem, harum verò *Crispatio-*
nem & *Corrugationem inchoandam*: *cautè*
 tamen *nec magnâ* Quantitate usurpanda vi-
 dentur, cùm ejusdem sint Naturæ cujus est
 opiparus Cibus Potusque generosior, eos-
 demque pro Virium suarum Modo in Cor-
 poribus humanis Effectus edant. Quâ enim
 Re Cibus *lautior à simplice* differt, nisi *vo-*
latis Salis copia? Quid *Aromatica* sunt,
 nisi Plantæ Radiis solaribus sive Particulis
igneis inclusis plenæ? Et nihil differt *Zim-*
ziberis, Piperis, Cubebarum aut *Cardamo-*
morum scriptulum à paucis *Spiritus* cujusvis
volatis subtilissimi Guttulis, aut vinosi
 Cyatho, nisi quod *hic* facilè perspirabilis *ci-*
tius e Corpore ejiciatur, *illa* cùm firmioris
 Compagis sint *tardius* egrediantur, ideoque
plurium Malorum Causæ existant. Et verò,
 hujusmodi

hujusmodi Medicamenta etsi Cruoris e *Canalibus suis educti* Coagulationem aliquamdiu remorari concedamus, nihilo tamen minus verum erit eadem *intra Corpus assumpta* cujus *lenti* fuerint & *viscosi* Humores, & *laxata remissaque* Fibrae, acriori suo *stimulo* & Vellicatione febrilem quandam *Ardorem accensura*, Fibrasque ita quidem *irritatura* ut totam quanta est vim suam *superstitem* circumvolutandae inertis & gravi Humorum Massae impendant; sed *cessante tamen stimulo*, ab improbo quem exantlaverint Labore *effacta, fracta, lassataque* recedant, nec meliore nunc Loco sit Aeger, imò longè *pejori*, quàm ante exhibita illa vana & inania Medicamenta quibus qui illis assuescunt *tolluntur in altum Ut Lapsu graviore ruant* Quemadmodum Arborem circumspersâ ejus Radicibus Calce si excitaveris; ubere quidem Fructuum Proventu *primos* ejus Annos beabis, *brevi* tamen *effactam* exarescere atque emori conspicias.

§ 14. Hujus, quem coarguo, Erroris tristes Effectus ita *frequenter* observari, ut *altiùs* Animo meo insederit ejus Imago. Vidi qui *Ictericis* volatilia sua, aromatica & deobstruentia quæ vocant Medicamenta & lautiorum Cibum *eousque* ingesserint ut misero Aegro, obortâ primùm *Sanguinis* per patentiores quosque Corporis Meatus *Effusione, Febricula* postmodum symptomatica

Vitam præciderit. Et qui *Arthriticos*, ne scilicet Morbus Ventriculum Caputque invaderet, ita *ardentibus* Medicamentis *inflammârint* ut Functiones *præcipuas* animales pessumdederint, Articulorum Nodis rigentium *Mobilitatem* sustulerint, Paroxysmos denique periodicos in *anomalos* mutârint. Eadem etiam *Rheumatismi* sors est; cujusvis denique Morbi *diuturni inflammatorii*. Et *nuperrimè* quidem in ipsis acutis Morbis desierunt, *si modò* tamen etiam nunc desierint, calidum quod vocant Regimen adhibere. Sed hi cùm hujus Loci non sint; *unicum* tantùm Morbum, *acuti* quidem Nomen præ se ferentem, qui tamen *huc pertinere* videtur, paucis attingam.

§. 15. Hic est quem *Nervorum* sive *Spirituum Febrim* vocant, cujus Nomen Medici quidam sunt qui perpetuò crepent, sive Ægro Palmæ aut Pedum Plantæ *scorbutico* Calore ardeant, sive *Febricula* ex Sanguinis qualicunque Æstu aut Fibrarum Irritationiculâ ingruat. Ponamus aliquem cui a Nativitate obtigerit aut ex incauto Victu obrepserit debitæ Fibrarum Tensionis *Remissio & Relaxatio* & Humorum *Lentor*; hunc inquam Hominem ponamus lautiore Alimento, & potu præcipuè spirituosos, sibi *liberiùs* indulgisse ita ut non *subitò* unoque quasi Ictu sed *sensim* lentisque Incrementis nascitura inde Mala succrescant. (Nam hujus

jus Constitutionis Hominum *magna & subita* Intemperantia *magno & violento* aliquo Symptomate *brevi* se ostendit, quod idoneis Medicamentis *brevi* etiam profligatur nisi (quod si fiat *brevi* itidem fit) lethalem aut lethali paulò tantum mitiorem Effectum habuerit. Atque hoc, ut *obiter* id moneam, Fundamento nititur Veritas vulgaris Observationis, *Infirmorum* scilicet & *inaequali Valetudine Hominum productiorem plerumque esse quam robustiorum Vitam*: Infirmis, nempe ipsa sua Infirmitas obstat quo minùs vehementis alicujus magnique Morbi semina congerant, utpote quorum imbecillas Vires vel minima Morborum Materia statim quatiat.) Quid autem hinc sequetur? Humores nempe *æstuabunt* ardentis & *ignæ Naturæ* Particulis satiati, & Partes solidæ stimulo & vellicatione in Contractiones *Naturæ Modum excedentes* adiguntur, Glandulæ autem *intumescunt* Humore non, quali per Morbos diuturnos frigidos, segni & pituitoso, sed *ardente acri & pungente*, Functiones animales turbantur, tota denique animalis Fabrica *fervebit*. At Partium solidarum naturali *Flacciditate* fiet ut *non eâ vehementiâ* hæc symptomata in *Infirmos* sæviant quâ in *robustiores*, ex *iisdem* Causis sed vehementioribus &, propter Vires à longiore Tempore collectas, immanioribus, sævirent. *Hunc*, si libet, Tumultum *his* Conditionibus circum-

scriptum Nervorum aut *Spirituum* *Febrem* vocemus. At *Febris* certè est, ejusdemque cum *aliis Febris* indolis: nec quicquam ab iisdem differt nisi *moderatiore suo* Impetu *diversâque Aegri Constitutione*; *cujus* igitur Ratione interim habitâ variæque Morbi Malignitatis, non alio quàm *aliis* Febris Modo huic Febrì medendum videtur. Verbi Gratiâ, Esto in *robustiorum* Febris *citâ magnâque* Evacuatione Opus; *hic parçior & lentius* facta proderit. Illæ si *multam* Dilutionem & Refrigerationem postulant; his *temperatior* erit satis. Illis si *Jejunium* aut *tenuissimus* Victus necessarius est; his *modicus, facile concoquendus & refrigerans* pro Jejunio erit. Denique, inclinante jam Morbo postquam Dilutio per idoneum Tempus protracta fuerit, è Cardiacorum & Volatilium Medicamentorum *temperatioribus* aliquantulum *illis* si conveniat, quo denuò quasi animetur *vapida* Humorum Massa, & cruda, jam cocta, per Vias à Naturâ paratas ejiciantur; *his calidiora & valentiora* opus erunt, propterea quòd *vapidiores & segniores* sint horum quàm illorum Humores, & *remissiores infirmioresque* Fibræ, ideoque *fortiori* stimulo egentes, quo Motum tantum non penitus intermissum denuò repetant. Et hoc insuper Discriminis inter harum & illarum Februm Curationem interest, ex *Aegrorum* etiam *Constitutione* ortum, quod nempe sicut *his* quàm *illis*

illis *minoris* & mitioris Morbi *protractior* est Duratio, ita Medicamentorum cuique Morbi Tempori convenientium *diuturnior* etiam usus, in hisce acutorum Morborum tardissimis & quodammodo chronicis quàm in acutioribus & acutissimis erit necessarius. *Harum* autem Februm de quibus jamdudum differimus *aliquæ levioris* sunt Momenti, &, sicut quæ ex Ebrietate aut neutiquam gravi Frigore suscepto nascuntur, *modicâ* Evacuatione & refrigerante *paucorum* aliquot Dierum Victu sanantur. Quæ *graviores* sunt, quanquam *majorem* Observationem postulant, non tamen *id* exigunt ut *Æger* Lecto affixus Volatilibus, Cardiacis, Diaphoreticis, Vesicantibus, *totâque* supellectili medicâ, quod quibusdam familiare est, *opprimatur*, quibus certè pro Sanitate promissâ non rarò omnium Morborum ultima Medela Mors arcessitur. *Satis* fuerat *Ægrum* (non *Lecto affigere*, sed) Cœli *Inclementiâ* defendere *nocturnisque* Frigoribus & *Intempestivâ* Vigiliâ. De *Die* verò *sereni* & aperti Aëris Captatio, moderata Corporis *Exercitatio* & hilares Amicorum Confabulationunculæ ita *non obsunt* ut ad Morbi Medelam *non parùm conferant*. His autem omnibus Lecto affixus destituitur. Sed huiusmodi Febris si *non sola*, sed cum alio simul Morbo gravi, *quemcunque* Hominem, aut etiam *sola* cum cui præ *laxissimâ* *Fibrarum* Remissione & *Humorum summâ* Corruptione

ruptione nullus Morbus periculo vacat, invaserit : Non tùm *Morbi Natura* mutatur, sed *Curationis* quidem *Difficultas* augetur. Hæc de Febri Nervorum *idiopathicâ* dicta sunt. Est & alia quædam *symptomatica*, quæ ex æstuantium Humorum Luctâ & Crassi jam *Vitium* faciente oritur. Est præterea Febris Nervorum *hectica*, quæ Ulcus internum aut phthisin lethalem antecedit aut comitatur. Hæ pro sua quæque indole, quæ ex Morbo cum quo complicantur pender, tractandæ sunt. At Febris Nervorum *simplicis* quâ *talis*, curandæ optima Ratio ea est quam jam tradidimus. Eodem Modo ratiocinabere de Asthmate, Arthritide, Colicâ, Tussi convulsivâ, aliisque Morbis quæ vulgò in *humorosos* & *nervosos* (sic enim appellant) distinguuntur. Qui nempe in *aliis generali* cujusvis Morbi Nomine vocantur, in Hominibus *infirmarum Fibrarum*, *nervosi* dicuntur : nec in *his* & *illis* tam *Morbi Natura* quàm *Ægri Constitutio* diversa est : Cujus Diversitatis si debita habeatur Ratio, ut scilicet, *Infirmis mitiora* omnia, & præcipuè evacuantiâ, Medicamenta exhibeantur ; eadem & Methodus & Medicamenta *utrisque* conveniunt.

§. 16. His sic expositis ad ipsam nunc *Morborum nervinorum Curationem* & *Medicamenta* cuique Intentioni propria & accommodata transeamus.

Post

POST præmissa quæ vocant *Universalia*,
 hoc est, cujusvis Generis Evacuaciones Mor-
 bi & Ægri Indoli & Statui præsentì con-
 venientes, quæ fiunt Sanguinis Missione,
 Cucurbitularum Applicatione, Emeticis,
 Catharticis Stomachicis (quæ scilicet dum
 Alvum exonerant, Stomachi simul Intesti-
 norumque Fibras roborant) Vesicatoriis &
 Clysmatis; quæque per Curationis Decur-
 sum prout Morbi aut maximè urgentium
 Symptomatum Ratio postulaverit repeten-
 dæ sunt, quo Humorù libero Circuitui
 Locus & Spatium detur & Alimentorum
 Ductui, nè fortè ejus Sordibus obtundatur
 bonorum Medicamentorum Vis, impura &
 noxia everrantur: *Post horum*, inquam, u-
 sum adhibitum, prædictarum Intentionum
primæ assequendæ maximè idonea & con-
 venientia Medicamenta sunt *Calomelas*,
Æthiops mineralis, *Cinnabaris Antimo-
 nii* & *Nativa*, *Antimonium Diaphoreticum*,
Bezoardicum minerale & *Foviale*, *Sal Fo-
 vis*, *Succi antiscorbutici*, *Vina* & *Cerevisiæ
 medicatæ*, *Decoctum Lignorum*, & conge-
 nera; Verbo, quæcunque Particularum sua-
 rum *Pondere*, *Agilitate* aut *quavis* deni-
 que *Proprietate* succis *crassis*, *viscidis*, *len-
 tis incidendis*, *attenuandis* & *fluidis reddendis*
 idonea inveniuntur: Hæc, inquam, pro-
 ut Ventriculi Infirmitas ea tulerit aut Ægri
 Morbive

Morbive Indoles postulaverit, adhibita, primæ Intentioni optimè respondent. Inter ea *primum Locum* tribuo *Cinnabari Antimonii* quæ, scilicet, ex omnibus una *Ventriculo minimè molesta* est, nec ita facile *Torminibus Intestina* excruciat aut *Catharsin* ciet, præsertim *artificiosè* elaborata, recens, & in *longè subtilissimum* Pulvisculum repetitâ Triturâ, quam Lævigationem vocant, comminuta ut commodè Canales minimos Serum Lymphamque vehentes, *præcipuam Morbi sedem*, subingredi, aperire, & meabiles reddere queat. Quantum autem recens & subtiliter comminuta, *veteri, effætæ & crassiùs* contritæ in profligandis Morbis ex Humorum Lentore natis præstet, soli *experti & oculati Testes* reputare possunt. Ipse ego maximas ejus Vires sæpè miratus sum, cùm *nulli alii* Medicamento simul adhibito Laudum ejus vel minima pars *communis* esse posset. Sed licèt his de Causis illam *Bezoartico & Ethiopi minerali* plerisque in Morbis anteponam: magnam tamen Efficaciam, imò *palmariam Ethiopi minerali* attribuo, ubi Naturâ *robustiorum* crassissimi & *lentissimi* sunt Humores & *Sale scorbutico refertissimi*, hæcque Vitia Fibrarum Remissione *insigniora & manifestiora* sunt; idque propter *catharticam* ejus Vim *istis* utilem & idoneam, miramque *Sulphuris* in *acidi acrisque Salis* Moleculis *dissolvendis Aculeisque obtundendis* Facultatem.

De

De Medicamentis è *Ferro* paratis hîc taceo, cum ea ad *aliam* ab hâe Classẽ referam, propter Rationes suo Loco adferendas.

§. 17. AD Finem *secundâ* Intentione propositum assequendum mirabiles profectò sunt Vires Medicamentorum *sulphureorum*. Quod ut manifestè appareat, summam perpende eorum Efficaciam in sanandis *Cutis Morbis*, Hæmorrhoidum Dolore, Arthritide, Erysipelate aliisque Morbis diuturnis inflammatoriis; universam denique eorum Naturam & Facultates tecum reputa, quas ego in *Tractatu de Arthritide* fusiùs explicatas dedi. Insuper, eidem proposito conducunt Medicamenta *absorbentia* & *alkalina dicta*, *gummosa* denique *volatilia* & *volatiles Sales*. Non quòd credam *Volatilia* propter vulgò assignatam præcipuè Rationem, quòd nempe *alkalinâ* suâ Vi *acida* obtundant, hoc in Casu prodesse; quanquam nec hujusmodi aliqualem Efficaciam iis negem: sed multò etiam magis quia Humores *segnes*, *resides* & *vapescentes* & Medicamentis in primâ Intentione prosequendâ adhibitis ita dilutos & attenuatos ut idruto nunc fieri possit, *agitant*, *comminuant ulterius*, *excitant* & *animant*; adeoque primæ Classis Medicamentis commodè succedant & subsidiariam quandam nec inutilem Operam præsent. Diligenter interim cavendum est ne *volatilia* ista Medicamenta *intempestivè nimivè Copiâ* ingerantur.

rantur. Si enim *intempestivè*, Humoribus scilicet adhuc lentis necdum dilutis, adhibeantur: nimia eos Vi agitabunt, eoque aut *Febrem* excitabunt, aut saltem majori quam par sit Momento in Canales minimos & Glandulas eos adigent; quibus obstructis alterius cujuscumque *inflammatorii* Morbi Periculum imminebit. Si autem *nimia Quantitate*, etiam Humoribus *satis* dilutis exhibeantur, *Ardorem* æquo majorem accendent & *hecticam* fortassis Febrim inducent: Humores certe *salsuginosâ Acrimoniâ*, cui minuendæ atque ejiciendæ jam diu allaboratum est, *denuò* inficient. Quanquam fatear non tam vitiosâ malignæque Indolis esse Acrimoniam ab hisce *simplicioribus & subtilioribus* Salibus Ignis Vi comminutis ortam, quam ea est quæ *crassis* variæque *compositis* valentioris Cibi Potûsque spirituosi Salibus debetur. *Istis* quidem è Corpore ejectis cum præ nimia *insulsi* Fluidi ingesti Copiâ (*quâ tamen non ingestâ Sales efferri non poterant*) & Humores *vapescent* & Fibrarum Vis motrix *languet*: ipsâ *Experientiâ* Teste, Volatilia ista Medicamenta *justâ Mensurâ* exhibita *Fibris stimulandis* atque adeò Humorû *Circuitui accelerando* totique *Corpori quasi animando* non parùm conferunt: sicut multum Aquæ fontanæ bibentibus utile esse potest Vini aut calidioris cujuscumque Liquoris *pauillum*, ne Aqua nimio suo Frigore & *Inertiâ* intra primas Vias inutiliter mor-

tur efficiens. Neque tamen *omnium* volatili-
 lium Medicamentorum *unicam* eam esse
 Vim affirmo, quâ *calefaciunt Fibrasque sti-*
mulant. Agnosco enim in illis, præcipuè-
 que *gummosis*, insignem etiam *incidendi &*
attenuandi Vim, quâ quicquid adhuc Humo-
 ribus tametsi dilutis tenacioris Materiæ in-
 natat ita comminuitur ut cum tenuiore e-
 orundem Parte faciliùs commisceatur & in
 Fluorem magis homogeneous coëat. Hoc
 insuper *gummosa* reliquis Volatilibus præ-
 cellunt, quòd præter jam dictas Vires om-
 nibus communes, ea in se contineant &
Salem & Oleum præcipuam *Saponis* Mate-
 riam; quo fit ut *Humoribus* Corporis ani-
 mati commista in *Saponem* quadantenus na-
 turalem mutantur, quò efficacissimè ever-
 runtur sordes Canaliculorum Lateribus ad-
 hærentes Diuturnitate temporis contractæ,
 quæ per *Morbos longos* & languidioris Hu-
 morum Circuitionis & multorum Canali-
 um obstruendorum Causæ fiunt. Qui au-
 tem Medicamentorum *smegmaticorum* Vim
 plenius intelligere velit, ille eximias, cum
 in aliis Morbis tum præcipuè in *Ictero* do-
 mando, eorum Virtutes secum reputet, aut
 exaccuratissimis *Boerhaavii*, immensâ Erudi-
 tione viri *Libellis*, grandium Voluminum
 Materiam complexis, eorum in tollendis
 Obstructionibus Efficaciam addiscat. *Hoc*
tantum inculco: Cum *eximiâ calefaciendi*
Vi polleant; nunquam illa *prius* adhiben-

da esse quam Humores satis diluti fuerint ; & ne tunc quidem nisi *parcè* eâque modò Quantitate, quæ, habitâ Ratione Virium Ægri, illi *modicè calefaciendo* satis sit ; ne *plenius* ingesta Morbo aliquatenus jam devicto *novas Vires* addant, aut ejus Loco alium *periculosiorem* inducant. Hujus Generis Medicamenta potiora sunt *Sulphur Vivum, Flores sulfuris vulgares* aut potius Aquâ ferventi ter quaterve *abluti & insulsi facti*, quo vellicans eorum *stimulus* qui Tormina Intestinatorum nonnullis efficit multum *retunditur, Lac Sulphuris, Antimonium crudum & Diaphoreticum ; Testæ* in Pulverem contritæ, *Oculi Cancrorum* præparati, *Corallium, Margaritæ ; Aqua Calcis, Aqua Benedicta* Batei ; *Gummi Ammoniacum, Galbanum, Myrrha, Asa fœtida ; Castoreum, Sal Succini, Sal Cornu cervini, & similia.* Ex his ego *Palmam* tribuo *Floribus sulfuris, Gummi Ammoniaco, Castoreo & Sali Succini*, utpote præ reliquis *efficacioribus minúsque ingratis.* Hujus autem Classis Medicamentorum Usus tamdiu continuandus est quamdiu Morbi Protervitas, Causarum eum producentium Diuturnitas aut Symptomata graviora requirunt. Fortasse *non ineptum* erit, imò prudentissimum reperietur, utramque Medicamentorum Classem *conjungere & combinare*, præsertim post debitam priorum Medicaminum Administrationem & circa Tempus

Transitionis

Transitionis ab unâ ad alteram Classẽ. Sed hæc omnia ad *Ægri Naturam* & *Symptomata* urgentia pro Medici prudentiâ accommodanda sunt.

§. 18. *ULTIMÆ* denique Intentioni, quæ est *Fibrillas*, ex quibus solidæ *Corporis Partes* compositæ sunt, laxatas constringere, remissas intendere & corrugare, hæc *Medicamenta* accommodata sunt : *Cortex Peruvianus*, *Cortex Eleutherii*, *Glandes quercinæ*, *Viscus arboreus*, *Cinnamomum*, *Calamus aromaticus*, *Cortex exterior Mali Aurantii*, & amara quæcunque, *Terra Japonica*, *Rhabarbarum torrefactum*, *Pulveres testacei* & quicunque absorbentes, *Vitriolica* & omnia styptica, *Medicamina* è *Ferro* parata, & *Aquæ* omnis Generis *chalybeatæ*. Reliquis omnibus præstat *Cortex Peruvianus* quem a multis Annis magno cùm Successu adhibeo in omnibus *laxæ Fibre* Morbis, variis quidem Formulis, sed quarum longè elegantissimam & efficacissimam puto istam quam mox descripturus sum quamque mecum communicavit doctissimus & ingeniosissimus Amicus meus D. J. Burton, Medicinæ Doctor, novi Collegii Oxoniensis Socius. Ea est hujusmodi. *Corticis Peruani* optimi in Pulverem subtilem contriti Drachmas decem, *Calami aromatici* unam Drachmam, *Cinnamomi* tantundem, *Corticis exterioris Aurantium Malorum* Drachmas duas & *Coccinillæ*

& *Coccinilla* semidrachmam macera per Biduum in *Vini albi Olyssipponensis* Libris duabus & selibrâ. Liquorem deinde per Filtrum trans mitte. Hujus Infusi tria aut quatuor Cochlearia duabus ante Prandium Horis, totidemque eodem ante Cœnam Temporis Intervallo epota Ægro mirificè prosunt; si modò *idoneo Tempore*, attenuatis nempe priùs Humoribus, ut jamjam docuimus, exhibeantur, coque magis si admisceatur *Infusi Vitrioli Martis* post describendi pauxillum. *Infirmis* autem, quorum Ventriculi ne vel hoc Infusum ferunt, convenit vel *Decoctum Corticis ex Aquâ*, vel Pilulæ ex ejus *Extracto* quod conficitur *Corticis* eandem Portionem ter aliâ atque aliâ *Aquâ* decoquendo; quæ deinde Evaporatione ad commodam spissitudinem redigenda est; aut ex ejusdem Resinæ eadem ferè Methodo Ope spiritûs Vini affusi elicitâ. Pilulæ hujus *Extracti* aut Resinæ duæ tresve infirmo Ventriculo Vinum ferre non valenti suprâ propositâ *Tincturâ* aptiores sunt.

§. 19. MEDICAMENTORUM è Ferro paratorum, quæ *Chalybeata* vocantur, *principuam* Facultatem eam esse puto quâ *astringunt* Fibrasque corrugant. Ista Facultas *ipso Gustu* deprehenditur quem Naturâ, ut optimè monet diligentissimus *Joannes Floyerus*, Medicinæ Doctor, Eques auratus, destinavit

destinavit investigandis & deprehendendis
 magis obviis iisdemque efficacissimis Quali-
 tatibus Rerum intra Corpus sive Alimen-
 torum sive Medicamentorum specie admit-
 tendarum. Quod *Rationi* maximè con-
 sentaneum videtur. Cùm enim *Linguae*
 & *Palati* Fibrae ejusdem sint Naturæ &
 Texturæ cujus sunt *Ductus Alimentorum*
 reliquorumque *per totum Corpus Vasorum*
 Fibrae: valdè probabile fit non dissimili Modo
 Medicamenta *interiorum* partium Fibras affi-
 cere ei quo harum *exteriorum* Fibras affici-
 unt. Et Medicamenta quidem *ferrata*,
Corticem Peruanum, *Glandem quercinam*,
Rhabarbarum & *Vitriolata* sentimus Oris,
Linguae & *Palati* Fibras *constringere* & *cor-*
rugare. Et quod ad Operationem hujus-
 modi Medicamentorum in Corporis *inte-*
riores Partes attinet, notabile est Arteriam,
 quæ in *Febrium intermittentium* Paroxysmis
 lètu *inaequali* nec uniformi in explorantis
 Digitum impingit, quasi si Arenâ & sabulo
 Aquæ permistis repleretur, profligato jam
 ab assumpto *Cortice* Morbo Pulsum dare
equabilem, *integrum*, *uniformem*, *plenum*.
 Quam Mutationem nulli potius Rei attri-
 buas quàm ei *Corticis* Facultati quâ san-
 guinis Particulas antea *inaequales*, has æquo
lenticiores crassioresque illas *tenuiores* & *flui-*
diores, in unam *equabilem* sui que *per om-*
nia similem Liquorem compingit, Fibrisque
Tonum & *Vim elasticam* amissam reddit.

Prætere-

Præterea notissimum est tenuem *exterio-rem Mali Aurantii Hispalensis Corticem* in Pulverem contritum, aut etiam totum integrumque *ipsum Malum* (cujus una notabilis Facultas est, illi cum omnibus acidis amarisque communis, quâ validissimè *astringit* Fibrasque corrugat) felicissimè mederi *Febribus intermittentibus Puerorum*; quorum nempe Humores *mitiores & blandiores* & Balsamo quodam naturali pleniores sunt, nec ut *Ætate provectiorum* succi ita *vitiati & corrupti*. Idem præstat *Flos Chamemeli*; notissimum enim est ante adventum in *Europæas* Regiones *Corticem Peruvianum*, Febres intermittentes Medicamentis, cujusvis Generis, *amaris & chalybeatis* profligatas fuisse. *Chalybeata* autem ex eorum Genere sunt quæ sanguinem sistunt. At hujusmodi Medicamenta, vel *sensu* Judice, *exteriùs* apposita leniorum *Causticorum* Ritu operantia Fibras Cutis *crispant & corrugant*: Similique Modo *Gustûs* Organa afficere *sentiuntur*. Eodem etiam Modo, *Fibrarum* nempe non *Cutis* tantùm sed & *subjectorum Musculorum* *Contractione* & *Corrugatione*, *stypticam* suam Vim exercet *Omphacium* aut *Acetum*. Pan-
nulis enim horum utrovis calefacto madentibus *illa*, Articulorum Luxatione aut chirurgicâ ad Ossa fracta committenda *Extensione*, supra Modum *distractæ*, post *Immersionem* in *Frigidam*, *utilissimè* involvuntur.

Ex *unâ hâc Facultate* satis intelliguntur *Chalybeatorum* Effectus. Solidarum enim Partium *Fibras crispando & corrugando easdem intendunt*, Vimque iis *elasticam* sufficiunt quâ confirmatæ eo Humores Motu eiere possunt ut *integrum* per *minimos* etiam quosque Corporis Canaliculos Circuitum facile absolvant. Quod cum fit *sanitas* omnibus suis Numeris *perfecta* expletaque esse videtur.

§. 20. In Medicamentorum e Ferro paratorum Administratione dupliciter vulgò peccatur. Primò, cum *nimiâ Quantitate* exhibentur aut *Formâ crassiore & difficiliùs concoquendâ* quam ferant Ægri Fibræ remissæ & infirmæ lentique & crassi Humores. Cum *nimiâ Copiâ*, præcipuè *Formâ solidâ*, exhibentur, *Ventriculo molesta* incumbunt, Nauseamque, nonnunquam & Vomitum excitant, aut *intacta nec dissoluta* cum Fæcibus ejiciuntur. Imò, tristem eorum, *rudiore crassâque Formâ liberiùs* ingestorum, Effectum à Testibus Fide dignis accepi, cum Mole & Pondere suo Ventriculî Fundo hærentia Secessum sibi formaverant, proprio se Involucro intexerant, Ægroque tandem Exitio fuisse videbantur. Manifestum est *Aquas chalybeatas* quovis *alio* Medicamento chalybeato operari efficacius: Et senibus, quibus Medici plerique Ferri Usum medicinale interdixerant, *Aquæ*
H Thermarum

Thermarum *Potum* mirando sæpe Levamini fuisse est notissimum. Expertus scio *sola levissima & tenuissima* Medicamenta ferrata, *Formâ liquidâ minimâque Quantitate*, præcipuè cum *primò* exhibentur, infirmarum Fibrarum *Ægris* convenire. Hujus Generis optimum videtur jamjam describendum Medicamentum; quod mihi suggestit Reverendus Vir *D. Curtis*, olim Medicus nunc sacerdotali Munere nobilis, cujusque mirabiles sanè Effectus sæpè vidi, præcipuè cum pari Quantitate *Elixiris Proprietatis Paracelsi* aut *Tincturæ Corticum Aurantiorum* (prout hoc vel illud Morbi Status exigebat) exhibiti. Est autem ejusmodi. *Salis* sive *Vitrioli Martis* Unciæ in Vas figulinum aut vitreum injectæ affunde *Aquæ ferventis* Libram. Postquam Pulvisculus croceus subsederit, inclinato Vase Liquorem limpidum effunde, quem Phialæ vitreæ inclusum asserva. Hujus Cochlearium minimum Aquæ Poculo admistum & epotum præstantissimi Usûs est in omnibus infirmarum Fibrarum Morbis & ubicunque Medicamentis ferratis utendum est. Quibus Fibræ *tenerrimæ* sunt, omnia ex *sale* parata Medicamenta Alvum nimis solvunt & Intestina irritant. Ideoque iis, post ablutos Alimentorum Ductus, aptius congruunt *Crocus Martis astringens*, cum *Stomachicis & astringentibus propriè sic dictis*. Magno etiam *Ægri Commodo* minimum
hujus

hujus Cochlearium immiscetur præscriptæ Dosi *Tincturæ Corticis Peruviani* superiore Paragrapho descriptæ. Præstat autem illud Liquori cuivis idoneo instillatum seorsim bibere ne prioris Colorem jucundissimum *Burgundici vini* æmulum (cujus Gratiâ *Tincturæ Burgundicæ* Nomine eam insignio) in atrum convertat. Infusum modò descriptum si comparaveris illi Infuso quod ab aliquot jam Annis *Londini* venditant *Spiritus Chalybis aperientis* Nomine; vix, credo, censebis hæc duo quidquam inter se differre, nisi Aquæ Quantitate qua sal dissolvitur.

SECUNDUM Erratum est chalybeata Medicamina, præsertim ipsam Ferruginem, *calidis Aromaticis* mistam *præproperè* exhibentium antequam *Scorbuto calentium* aut *Cachecticorum*, aut eorum qui intemperantiùs vixerant Humores *satis diluti & attenuati* fuerint. * *Sydenhamus* acri alias Judicio Medicus chalybeata Medicamenta *sine Catharticis* exhibenda putat. Malè me Judice. Etenim *hæc illis præmittenda* esse censeo, *priùsque* Intestina sordibus suis purganda, lacteorumque Vasculorum Oscula detergenda & aperienda, Humoresque diluendos & attenuandos, quàm chalybeata exhibere audeas. Quæ nisi fierent semper observavi à Medicamentis *chalybeatis* ingestis Corpus *plus æquo incalescere, Caput tentari, Ægro anxio ipsum Cor laborare* (quod ex

H 2

Pulsus

* Differt. Epistolar. p. 146.

Pulsus Arteriæ quasi Luctâ & Nisu irrita
 dignosci) hisque similia fieri quæ Molæ aqua-
 ticæ nimîâ Aquæ Copiâ non jam amplius
 in Gyrum rotatæ sed obrutæ & impeditæ
 accidunt. Sed hæc cum supra exposuerim,
 pluribus supersedeo.

§. 21. Diligenter autem hîc notandum
 est, Ægro Nervorum *magno aliquo & inve-*
terato Morbo laboranti, nisi Fibræ *primi-*
tus firmæ sanæque fuerant aut si Vires
vergente jam Ætate insigniter collapsæ
 sint, *plenam Sanitatis in integrum Restitu-*
tionem nequaquam esse expectandam. Quæ
 cum *diuturnum* & Tædii plenum variorum
 Medicamentorum Usus, Victumque *maxi-*
mè abstemium atque adeò plerisque *ingra-*
tum & difficilem postulet: Aut non persta-
 bit Æger in Proposito, aut *Morbus* Diu-
 turnitate Temporis altiores egerit Radices
 quàm quæ penitus evelli possint, aut exi-
 guum quod superest *Vitæ spatium* non tan-
 ti videbitur ut ejus Causâ tam *durum* per-
 ferre Laborem æquum sit, Viamque satis
asperam ingredi è quâ deinceps Pedem *im-*
perfecto Itinere referre non sit usquequa-
 que *tutum*. Nam si quis ab *incepto* Tramite
defleat, nec ad Finem usque *perduret*, *sin-*
gulasque Intentiones supramemoratas per
 idoneum Temporis Spatium prosequatur;
prioribus intempestivè *relictis* aut per-
 functoriè curatis molestiora Symptomata
augebuntur,

augebuntur, nedùm remittent. Medicamenta enim per *duo priora* Curationis Stadia usurpanda junctusque his abstemius Vi-ctus, Corpus humectando, evacuando & Alimenta subtrahendo Fibrarum Debilitatem & Laxitatem *augebunt* potius quam eadem medebuntur. Unde *primo Intuitu* Ægri Res pejore, saltem non multò meliore Loco esse videbuntur, quàm quo priùs fuerant, usquedum ad *tertium* Stadium progressus fuerit, in quo *Curationis Apex* consistit. Imo illis etiam qui *partialem* tantum & *palliativam* Curam ambiunt per *omnia tria* præmonstrata Stadia progrediendum est, eademque Medicamenta adhibenda sunt, etsi *minor Accuratio* sufficiat, nec eorum Usus per *tam longum Tempus* continuare opus sit. Istum igitur *integræ sanationis* Curriculum ingredi debent *soli juniores* aut consistentis saltem Ætatis Ægri, à primâ Origine sani, quibusque ex acutis Morbi Nervorum succreverint, quique eos ipsi sibi incauto aut intemperanti Victu acciverint, neque a morbidis Parentibus hauserint. *Aliis partialis* aut *palliativa* quam vocant Cura satis erit : sufficietque Symptomata mitigare & Vitam reddere tolerabilem. Quod prudenti *prædictorum* Medicamentorum *Delectu* & *Viçtus præscripti* Usu per *non longum* Tempus adhibito certissimè obtinetur, nisi *Viscera* immaniter corrupta sint, aut lethalis aliquis Morbus, Morbum

laxis

laxis Fibris debitum *comitetur*. At verò integram perfectamque *fieri posse* Morborum laxæ Fibræ Curationem expertus audacter affirmo; cùm plures etiamnum supersint *non infimi Ordinis Viri* qui Consilia mea secuti Vitam *miseram & vix tolerari dignam sanâ, letâ, hilari, Morbis immuni* mutarunt.

§. 22. Ex supradictis manifestum est, in *omnibus Nervorum Morbis*, post institutam debitam Evacuationem quâ symptomatum Vis aliquousque frangatur, *principem* in Curatione Locum obtinere *Victum tenuem* Ciborumque *emollientium & humectantium* Usus: Nonnunquam & *hæc sola* sufficere. Fibrarum enim Morbis, Adultorum præcipuè, iisque quos ipsi sibi Ægri acciverunt nec nascendi sorti acceptos referunt, essentialis est *Humorum Lentor & sive Aciditas sive Acrimonia, Fibrarumque Debilitas, Flacciditas & Laxitas*. Et cùm ex *horum duorum* Conditione pendeat omnium Actionum Animalium Vis & Vigor: His vitiatis languidè segniterque procedet Alimentorum *Concoctio*, Sanguinis *Circu- tio*, ejusdem in Pulmone *Comminutio* sive quam *aliâ Mutationem* ibi subit, *Secretiones* omnes & Materiæ perspirabiliis *Expulsio*. Quare quibus *debiles Fibræ* sunt si lauto & *opiparo Victu* plenius sibi indulgere solenne fuerit: Illis lymphaticæ Arteriæ, Glandulæ

Glandulæ internarum præcipuè Partium, omniaque Secretionis Organa aliquatenus *obstruentur, intumescunt*, Officioque suo non ultrà sufficient, ipsaque Natura obruta fatiscet. Tenuem autem Victum minúsque sapidum & *Palato* gratum si quis ideo *Ventriculo* minús etiam gratum futurum, & propterea nec *Vitæ Usibus* suffecturum timeat: Ille cogitet, quamdiu Vita durat ejusque Actione multum Corporis substantiæ deteritur, illud autem Damnum resarcire necesse est, Appetitum non defuturum & Ventriculum *salubria* quævis Alimenta etiam *minús curiosè condita* avidè amplexurum, concocturum, bonoque inde educto succo Corpus refecturum. Quæ quamdiu fiunt, ne delicatissimis quidem Fame pereundi Periculum imminere. Morbis igitur *Nervorum* laborantibus cum *omnes Functiões animales langueant*: Nullis Medicamentis Humores *attenuare & comminuere* eorumque *Acorem* aut *Acrimoniam* lenire aut *Fibris Vires* suas reddere speres; nisi pro *pleno & luxurioso* Victu & Vim coctricem superante *parcum, tenuem, simplicem & facile concoquendum* substituas. *Medicamenta* quidem prudenter usurpata Curationis Tempus in *minus spatium* contrahunt. Sed usque adeo valet hisce in Morbis *Victus Ratio* ut eum, solâ Evacuantium commodo Tempore & prout symptomata exigunt exhibitorum Ope adjutum, eorundem

dem Curationi sufficere posse putem. *Vt*
*et*us autem Regimen ejusque insignem ad
 Morbos cum *avertendos* tum *sanandos* Vim,
 qui volet, ex præcedenti *De Sanitate* Trac-
 tatu alioque, quem *de Arthritide* conscripsi,
 discat.

§. 23. J A M traditam de Nervorum Mor-
 bis Doctrinam *particularibus* aliquot *cujus-*
que *Generis* præcipuis Casibus applicemus,
 ejusdem cum illustrandæ tum confirmandæ
 Causâ. Prima se quærenti offert *Apoplexia*,
 immanis Morbi, *altera* Species. Duæ enim
 sunt. Quarum *altera*, *australibus* Regionibus
 calidioribus familiaris, Cerebri aut
 Membranarum illud succingentium Inflammationi
 aut Canaliculo cuiusdam intra Cranium
 rupto, debetur. Cujus sanandi si
 qua uspiam spes superest: Ea tota in *Sanguinis*
Missione & *Refrigeratione* posita est.
*Alter*a, proprium *borealibus* nostris Regionibus
 Malum, Humoribus *Lentis*, Arteriarum
 lymphaticarum sive serosarum, ple-
 rarumque Glandularum aliorumque Secre-
 tionis Organorum *Obstructioni* Ortum suum
 debet. Quibus *unâ omnibus undique* Nervos
 circumprimentibus præcipuèque intra Cranium,
 liberamque eorum Undulationem impedi-
 entibus, Ægro unâ sensus, Intellectus
 & qui ab hoc pendet, Motus localis perit.
 Hæc *gulosi* & *luxuriosi* plerumque accidit,
 Morbisque quibus solennis est *Metastasis*
 (quales

(quales sunt Rheumatismus, Colica, Arthritis, &c.) obnoxiiis. Ista autem omnia *Humorum lentorum Attenuationem & segnium Excitationem* postulant. Quæ duo *prima* posuimus in Morbis Nervorum curandis. Quibus tamen meminisse oportet præmittenda esse Medicamenta quæ diximus *evacuantiâ*: *Illorumque & Stimulantium* præcipuè Usu *Ægrum à Paroxysmo* liberandum. Nam Apoplexiæ Nomine (quod monere decet) *hic* non Paroxysmum tantum intelligimus, sed eam morbidam Corporis *Dispositionem* quâ tali Paroxysmo *facile obnoxia* est, qualisque Paroxysmum semel aut sæpius passo esse solet. Hic autem Morbus cum *Ætate provectis* plerumque accidat, quibusque *penitiùs corrupti* sunt Humores *Fibræque enervatæ*, *minimumque* vitalis Fomitis superest: Quoscunque eo correptos mihi contigit videre iis *sola palliativa* Cura erat speranda. Quare cum nihil quidquam majoris Momenti à propriâ meâ *Experientiâ* deductum occurrat, & aliena compilare non libeat: Plura hâc de Re scire cupientes ad solertissimi *Wepfferi* Tractatum de *Apoplexiâ* remitto.

§. 24. *Epilepsia* vix aliter ab *Apoplexiâ* quam Gradu differt hâcque unâ præterea Re quod *Epileptici* omnibus spuma Os obsideat. Quod *Convulsionem* monstrat; at *debilem*: Oppressæ enim Vires majori & *validiori*

ciendæ non sufficiunt. Epilepsia igitur, quâtenus ab *Apoplexiâ* leviori differt, *convulsivis* Nervorum Morbis accensenda est. *Convulsio* verò quid sit ut ostendam: Repetendum, est ex præcedenti Tractatu omnem spasmum aut Convulsionem non aliud esse quàm Naturæ Conatum *acris* cujusvis & *vellicantis succi* aut *Auræ* aut cujusvis *Materiæ noxiæ* è Corporis Cavitatibus ipsive Carnibus *violenta* idoneorum quorumcunque Organorum *Contractione*, cum *aliâ Ope* eliminari non possit, Ejectionem molientis: Ut in Risu, Tussi, Sternutatione, Vomitu sive a Dolore nephritico sive à Bile aut Pituitâ aut etiam Flatibus Ventriculo molestis orto, Parturientium Nixibus, Paroxysmis hystericis, hypochondriacis & epilepticis, omnibus denique convulsivis Nervorum Morbis ostendi. *Epileptici* autem ita *oneratæ* obrutæque sunt Fibræ ut *infirmis* omninò Nisibus Mali Ejectionem moliantur, vixque fortioribus iis quos ipsa Cadavera Fermentationis & mechanicæ suæ Texturæ Vi exercere vidi; Cadavera scilicet, eorum qui in ipso mortui sunt Paroxysmo eoque non ita quidem subitaneo ut aut apoplecticus aut epilepticus dici mereretur, sed qui epileptico tamen propior esset & quem non impropriè Paroxysmum *hypochondriacum lethalem* diceres. Vidi, inquam, *Gulosos* quorumque Corpora *crassis, viscidis & indigestis* Humoribus ex *perpetuâ* Intemperantiâ

rantia natis erant differta ex hujusmodi Paroxysmo mortuos quorum Cadaveribus inclusi *acres* Flatus *crudique* Succi, postquam & Arteriæ Pulsus & Respiratio cessaverat, ita Abdominis Oesophagi Fauciumque Musculos *vellicarunt*, ut *Spasmis & Contractionibus* correpti cum strepitu impura multa foedaque eructarent. In omni igitur *Spasmodum & Convulsionum* Genere nullum praesentius video Remedium *Vomitone*, validiori aut leniori prout Res postulare videtur Pharmaco excitandâ, quâ primum Aeger incumbente Onere sublevetur, quâque *postea* repetitâ Paroxysmus praeventatur, cum ejus instantis Signa se ostendunt, aut *prius* etiam, quò certius praecoccupes. Huic succedunt idonea *Victus Ratio* aliaque sanitatis Instrumenta & Adminicula *precedenti*, & *Medicamentorum* Ordo *hoc* Tractatu descriptus, quibus Morbo Fomes subducitur novisque Accessionibus Aditus intercluditur. Hâc Ratione jam sæpè mihi dictus Medicus *Croidonensis Epilepsiam* profligavit; posteaque sanitatem *integram* per quatuordecim totos Annos *solius* Lactis Esu conservavit: Adhibitis nempe *primò* Medicamentis qualia jam descripsi, quibus Curationis quidem Tempus abbreviatum est, sed quæ *integrum* tamen suum Effectum non ediderint nisi *tenui* *hocce* *Victu* adjuncta quo obrundebantur *acrium* Humororum spicula. *Eâdem* ego Ratione *Epilepticam* Puellam nobilem sa-

navi, jam dictorum nempe *Medicamentorum* Ope & *Viētus tenuis* quidem, sed illius Medici Viētū *aliquantō* plenioris : Quem tamen an postmodum intermiserit nescio. *Buerorum* Convulsiones quod attinet, ex universim sanantur *leni Evacuatione*, qualem eorum Anni Viresque ferunt, *absorbentium* & *edulcorantium* Pulverum Usu, *Cinnabari Antimonii* ad aliquod Tempus exhibitā, *Viētū tenui, moderato Exercitio* & *perenni* Humorū *acrium* & superfluatorum Derivatione *Fontanellæ* aut *Vesicatorii* Ope factā ; si modō *Viscera* sana sint nec Spasmi & Convulsiones *gravioris* alicujus Morbi *Symptomata* sint.

§. 25. *Rarus quidam Morbus* est ex *convulsivorum* Genere de quo *vix quidquam* notatu dignum memini me legisse, & quo laborantes *tres tantum* Ægros vidi. Quibus volupe est Morbos per Classes digerere ii hunc ad *Satyriasis* referant, quam omnes Systematum Conscriptores Commentationibus suis intexuerunt. Ex quorum tamen Descriptionibus *Satyriasis* (è Lue Venereâ natam utpote satis notam hic non attingo) ex *inflammatoriorum* Morborum Genere esse apparet, & *Junioribus, habitioribus* & præsertim *libidinosis*, Libidinique suæ liberius etiam *indulgentibus*, accidere : Cū hic, è contrā, de quo loquor, *Infirmorum* Morbus fuerit, debiliūque & *laxarum Fibrarum Homini-*
bus ;

bus, tardèque & imperfectè Alimenta concoquentibus, *Hypochondriacis, acribus Flatibus distentis, Animoque dejectis* molestus, rarò interdiu sed *Nocte* præcipuè statim atque stragulis *incaluerunt* invadens, quo Tempore vehementem Penis *Inflationem & Tensionem* sentiebant, quasi si quis cum Magnâ Vi *avellere* conaretur, nec *Libidinis* tamen Oestro ciebantur, intensissimo *Dolore* omnem *lascivæ Cupidinis* sensum excludente, cujus species eorum Animis *odiosa*, nedùm grata, obversabatur. Unicum iis Doloris *Levamen* erat Lecto exilire *frigidoque* se objicere Aëri; unde statim subsidebat Inflationis. Quare *convulsivus* mihi videtur Morbus, neque ab *aliorum* Membrorum spasmodis, familiari & notissimo Malo, differre. Atqui *illud* præcipuè Membrum hujusmodi *Ægris* spasmo corripitur propter majorem forsitan ejus Fibras irritandi Facilitatem ex *earum Fabricâ* ortam, ipsorumque *Ægrorum Culpâ* aut *Imprudentiâ* faciliorem factam. Præter Dolorem ex Convulsione proveniente adest & aliud eorum Valetudini maximè damnosum, quòd scilicet Morbi Accessio eo præcipuè Tempore fiat, quo stragulorum Calore molliter fotis *somnus obrepere* incipit, quem è Lecto exilire coacti *interrumpunt*, adeò ut neque eorum Corpora idoneâ *Requie* reficiantur & *Appetitus* illis Cibique *Digestio* langueat, paucarumque *Hebdomadum* spatio spectris quam

quàm Hominibus similiore facili, *somni* capiendi Causâ quidquam aut facere aut perferre parati sint; qui quidem non *usque adeo facile* arcessitur, cùm *Opiata* Morbum potius augeant, quod & faciunt omnia *calida & cardiaca* Medicamenta. Ejus ego *Curationem* Morbo *convulsivo* convenientem institui, *Emeticis lenioribus* pro Renatâ, cum nempe Morbus recrudescere cœpit, repetitis, *Lactis Sulphuris*, *Æthiopis mineralis & Cinnabaris Antimonii* longo sex Mensium Usu, at *breviore* imò parcellimâ *volatilium* Medicamentorum, *Florum* putà *Benzoini & salis Cornu Cervini* Exhibitione, *Victu tenui* in longius Tempus protracto, nempe tribus tantum quatuorve Carnis Unciis in singulos Dies, *Vinique rubri* pauxillo *Aquæ Bristolensi* misto, postremò *Peruano & exteriori Malorum Aurantiorum Cortice Vitriolique Martis* paucis aliquot Granis. *Istis* Medicamentis *istoque* Victu, modico *Exercitio*, frequenti in *frigida* Immersione, aliisque instaurandæ sanitatis Instrumentis *præcedenti Tractatu* descriptis intra Biennium, è *tribus* quos dixi *Ægris* *duos* perfectæ integræque Sanitati reddidi. *Tertius* qui, quod *Ætate* *pro-vectior* esset, *Curationis Laborem & Tedium* perferre nolebat, quanquam Morbi sui *symptomate molestissimo* liber plerumque degat, facile tamen, siquando *pleniori Victu* paulisper sibi indulserit, in eum relabitur.

§. 26. *Alia* præterea est *Convulsionis* species, quâ qui laborat *nec agitur, nec ferè movetur*, aut, sensu Judice, ullo spasmo corripitur; sed stipitis aut saxi instar *riget & immotus* quiescit, omni sensu privatus, languidè respirans, debiliter interim pulsante Arteriâ. Hic omnes simul Musculi Extensores convelli videntur, spasmique *singularium* aliquot Musculorum, qui plerumque Paroxysmi *Initia* faciunt, per *reliquos* diffundi totumque simul Corpus occupare. *Durante Paroxysmo* Ager fovendus, fricandus, Vesicatoriis aliisque stimulis urgendus est, quibus post aliquod Tempus excitatur. Est hoc familiare *Americæ* Colonis Malum. Sed cum ista, tum alia ejusdem Matris, *Colicæ* nempe *Pictonum*, Proles, *Artuum* scilicet *Paralysis*, supradictâ curandi Ratione certissimè fugantur, præcipuè si & accurato simul tenuique *Victu* utatur Ager & *Aqua Thermarum* se lavet eandemque bibat.

§. 27. *Paralytici* Generis Morbi cum *Gradu* tantum aut *Membro affecto* aut *Ægri Constitutione* aut *Ætate* differant: traditâ horum *unius* alicujus Curatione *reliquorum* inde Curatio satis intelligeretur. Sed cum in *Traçtatu de Arthritide, Choreæ Sancti Viti* iisdem Medicamentis eademque Methodo quam hic descripsi

descripsi curandæ Rationem ostenderim: illa ipsa quæ ibi dicta sunt huc transferam. Sunt autem hæc.

“ Hic non incommodum erit hanc
 “ curandi Methodum” [quæ, scilicet, evacu-
 “ antibus, deinde attenuantibus, tandemque
 “ astringentibus perficitur] “ particulari Fibra-
 “ rum relaxatarum Casu illustrare, qui
 “ quanquam infrequentior, tristi tamen
 “ Aspectu suo notabilis est, & cujus nus-
 “ quam, quod sciam, tradita est Curatio
 “ æque ac jamjam tradenda facilis; quam
 “ cum adhiberem nunquam me fefellit
 “ Spes, quemcunque eo Morbo laborantem
 “ curandum susceperim, ab eodem in in-
 “ tegrum liberandi, quod qui testentur
 “ etiamnum aliquot supersunt. *Chorem*
 “ dico *Sancti Viti*, quâ laborantem *Ægrum*
 “ juniorem cæteraque sanum (aliàs enim
 “ præmittenda erat Cachexiæ propria cu-
 “ randi Methodus supra tradita) sic tractare
 “ consuevi. Ut primæ Intentioni satisfa-
 “ cerem, Emeticum præscripsi, Vinum
 “ nempe Benedictum cum Infuso Ipeca-
 “ cuanhæ, aut Tartarum Emeticum cum
 “ pulvere Radicis Ipecacuanhæ (propter Ipe-
 “ cacuanham scilicet certius citiusque vo-
 “ mebant, propter Vinum aut Tartarum
 “ validius) aliquoties, usquedum Morbus
 “ declinare cæpisset, stato per singulas Heb-
 “ domadas Die, postea verò longioribus Inter-
 “ vallis

“ vallis repetendum; simulque Diætâ
 “ anticachecticam supra descriptam. Ut
 “ secundæ Intentioni satisfaceret, Æthi-
 “ opis mineralis, cui superbibendus erat
 “ Haustus Aquæ Thermalis, plenior
 “ Dosin præscripsi in singulos Dies a Vomi-
 “ tione vacuos per Mensem aut sex Heb-
 “ domadas adhibendam. Quo stadio decurso,
 “ tandem, ad tertiam Intentionem asse-
 “ quendam, Electuarius exhibui quod in-
 “ grediebantur Cortex Peruvianus, Cortex
 “ Aurantii exterior, Glans quercina & Cro-
 “ cus Martis astringens; interiorum partium
 “ Fibris firmandis: Utque exteriores Fibræ si-
 “ mul intenderentur, Frigidarii Usus al-
 “ ternis Diebus præcepi. Totius autem Cura-
 “ tionis Spatium raro tres Menses excedebat.

UNUM præterea de Morbis paralyticis
 Monitum addam. Quibuscunque nempe à
primâ Origine Fibræ debiles fuerint si *vel*
paullum Genio suo indulgere assueverint &
 inclinante jam ad senium Ætate Morbis *pa-*
ralyticis tentari cœperint: His *nec perfectam*
 ab iisdem *Immunitatem* nec quidquam præ-
 ter Curationem *palliativam* esse expectan-
 dum; Vitâque *quousque licet* fruendum esse.
 Similia de se dicta putent Morborum *acu-*
torum tardioribus consumpti, sive *lentis Fe-*
bribus supra expositis obnoxii. *Temperan-*
tiori è contra Victu utentes, etiam Ætate
 proveciores, *paucis* quibusdam supradicto-
 K rum

rum Medicamentorum nec violentis nec diu usurpatis vidi *integræ* sanitati redditos fuisse, cum scilicet Paralyfi correpti fuerant, non ex *Corporum suorum* morbidâ Dispositione, sed ex *Infortunio aliquo*, ut *Frigore violentiori*, natâ.

§. 28. *Rachitidem*, Morbum *Pueris* maximèque *Anglis* familiarem, imperiti quidam Medici *convulsivis* accensent: Cum *Fibrarum insigni Remissioni manifestè* debeatur. Ea autem à *crasso*, iustoque *pleniùs* ingesto sive Lacte sive alio quo Nutrimento, & Jactationis, Agitationis aut qualiscunque *Exercitationis*, teneris etiam pueris & vel temperantissimè viventibus necessaria, Defectu oritur. Quâ *posteriore præcipuè* de Causâ Alimentum *inæqualiter* distribuitur, Partesque Corporis ad quas per *plures* aut *ampliores* Canales liberior Aditus patet, ut *Caput & imum Ventrem*, majori, *alias* minori Copiâ rigat. Unde Partium *inæquale* etiam oritur *Incrementum*, Hinc nata Nervorum *Compressio* eorum Motus *sistit* & *Oscillationem intercipit* Fibrarumque *harum* majorem, *illarum* minorem Tensionem efficit. Unde fit ut *Ossa* adhuc *mollia*, à naturali suo situ *inflectantur*, cum *continua* & perpeti Vi premantur. Ex *dictis* autem Causis hunc Morbum oriri & à *Fibrarum Relaxatione* pendere ostendunt cum Morbi Symptomata, *Glandularum* nempe omni-
um

um Corporis partium *Tumor*, *Ægrique Languor & Stupor*, Membrorumque *Torpor*; tum præcipuè *Curationis Ratio* quæ, nisi Viscera corrupta sint aut *Fibræ penitus* resolutæ aut *lethalis Morbus Hydrocephalus* occupaverit, *Victu tenui*, *levi*, *facile concoquendo*, idoneâ *Corpusculi Agitatione*, lenique *Evacuatione*, *Emeticis*, *Catharticis*, *Vesicatoriis* aut *Clysteribus* prout *Ægri Vi-* res ferunt aut *Symptomata* exigunt factâ, & (quod nondum Vulgo innotuisse puto) continuato per idoneum Tempus *Peruviani Corticis* eâ Formâ quæ *Puero* maximè, convenit exhibiti, leniorisque alicujus Medicamenti *chalybeati* (*Tincturæ* puta *Antiphthi-* sicæ aut *Infusi* è *Vitriolo Martis* supra descripti) *Ufû*; frequenti denique & diu continuatâ *Immersione in Frigidam* nunquam non perficitur. Horum autem *priora* *Victûs intemperantis* *Vitiis* medentur, *posteriora* *Fibris remissis & laxatis* *constringendis & corrugandis* inserviunt.

§. 29. *Hystericum & Hypochondriacum* Malum, *Animique Dejectionem* horum *Comitem* in *Tractatu de Arthritide* satis explicui his quæ sequuntur.

“ Hinc etiam addiscimus veram & pecu-
 “ liarem Morborum nervinorum, Flatuum,
 “ Affectuumque *Hypochondriacorum* &
 “ *Hystericorum* Naturam & Originem; ex
 K 2 “ indebitâ,

" indebitâ, scilicet, *Laxitate, Remissione,*
 " Defectu *Tensionis* commodæ aut *elastica*
 " Virtutis Filamentorum sive *Fibrillarum,*
 " quibus solidæ Corporis partes constant,
 " sive hæc naturali Infirmitati sive ignorato
 " aut etiam neglecto idoneo Victûs Regi-
 " mini, & Corporis Exercitationi debea-
 " tur. Quod ut fiat manifestius, suppona-
 " mus solidarum Partium Fibras remissas,
 " laxas, debiles esse, Victûs interim Regi-
 " men negligi, nec Exercitationis Curam
 " geri: Unde hæc sequentur. 1. *Coctio*
 " fiet Alimenti *imperfecta* in Chylum cras-
 " sum & Viscidum. 2. Ventriculi, atque
 " Intestinorum *Glandulæ* per interiores eo-
 " rum Tunicas dispersæ, Pituitâ, Bile, ali-
 " isque Crudis *distentæ* gravabuntur. 3. Un-
 " de Effluvia *Halitusque* mali Moris,
 " *acres acidivè* perpetuò versus Cerebrum
 " ascendentes, aut Ventriculi Fibras velli-
 " cantes Capitis dolorem, Vertiginem,
 " Animi Dejectionem inferent, Ner-
 " vorum Functionem usitatam impedi-
 " ent, falsasque & fallaces Rerum Imagines
 " Phantasias sistent. Estque hic *primus*
 " Morborum nervinorum Gradus, sen
 " Morbus *hypochondriacus*, cujus Causæ
 " intra *Alimentorum ductus* continentur.
 " Sed harum Causarum Operatione conti-
 " nuatâ, & neglectis Remediis conveni-
 " entibus, cùm Tractu Temporis illi Fumi,
 " Effluvia, Halitus, Vapores per Lactea cum
 " Chylo

“ Chylo viscido & non cocto in *Sanguini-*
 “ *nem* & *Humores* inferuntur, nec *perspi-*
 “ *rabilis Materia*, præ Viscositate, per pro-
 “ prios suos ductus cutaneos ejici, nec aliæ
 “ Secretiones Modo debito fieri possunt.
 “ Ex *Ventriculi* & *Intestinorum* statu se-
 “ quetur Appetitus deperditus, Ructus acres
 “ & acidi, Cardialgia perpetua, Biliſ viri-
 “ dis aut nigræ Vomitus, nervosa quam
 “ vocant Colica, & Asthma, tandemque
 “ Lacteorum Obstructio totalis, aut partia-
 “ lis, indeque macilentia, Phthisis, Mors.
 “ 2. Ex *Humorum Visciditate* sequetur eo-
 “ rundem Circuitus per Vasorum Truncos
 “ eorumque Ramos majores solos, extre-
 “ marum Partium alior, & frequens sensa-
 “ tio quasi aquæ frigidæ Corpori irroratæ,
 “ perque ejus Superficiem fluentis, Artuum
 “ dolores erratici, quales in Rheumatismo
 “ frigido, propter crudos Humores, & mi-
 “ nima Vasa obstructa, Tumores denique
 “ flatuosi & albi in Articulis præcipuè
 “ partium extremarum. 3. Ultimò deni-
 “ que, cum jam acres illi Halitus per *Glan-*
 “ *dulas*, aut *Vasorum minimorum* Latera
 “ Viam sibi fecerunt in *Cavitates Cerebri*,
 “ Musculorum Interstitia, interque eos &
 “ Membranas easdem succingentes, seque-
 “ tur Cephalalgia gravis, & perpetua,
 “ continua Vertigo, lancinantes & pun-
 “ gentes Dolores supra Oculorum Orbitas,
 “ Parox-

“ Paroxyſmi hyſterici, Convulſiones, Epi-
 “ leptiæ, Apoplexiæ, horrendaque illa Æ-
 “ rumnarum, & Cruciatuum Turba, cujus
 “ fere agmen claudit aliqua Mentis aliena-
 “ tio, pro vario Ægri Temperamento va-
 “ ria, Horror & deſperatio miſerum adſui-
 “ cidium ſollicitans, vel denique Mors om-
 “ nium Miſeriarum Finis. Rariſſimè ta-
 “ men huc miſeriæ devenitur niſi longâ &
 “ obſtinatâ, circa omnia Remedia & Sa-
 “ nitatis Inſtrumenta, *Incuriâ*, ſive ipſius
 “ Ægri Oſcitantia, ſive Amicorum ejus
 “ Neglectu. Certum etiam eſt primos
 “ hujus mali Gradûs Originem ſuam poſſe
 “ debere *hereditariæ* aut ab ipſâ Nativitate
 “ tractæ ſolidarum Partium Debilitati, vio-
 “ lentæ alicui Evacuationi, aut enormi
 “ cuivis Animi affectui, quem Æger aver-
 “ tere nequiverit, & propter quem mi-
 “ nimè culpandus ſit. Sed hypochondriaci
 “ Mali ab *ipſo Ægro* accerſiti, *quale vulgò*
 “ *cernitur*, Cauſæ, his ſacræ Scripturæ ver-
 “ bis breviter indicantur; deſidia, omni-
 “ umque Rerum ad Viſtum neceſſariarum
 “ Affluentia, hæc, ſaltem intemperanter
 “ uſurpata.

“ §. 30. Ex hâc Morborum nervinorum
 “ Ætiologiâ manifeſtum eſt quamcunque
 “ *Evacuationem*, præter *leniſſimam*, eorum
 “ Curationi officere. Lenia quidem vo-
 “ *mitoria*

“ *mitoria*, utpote mundantia Ventriculū
 “ & Intestina, sed præcipuè quòd Nervos
 “ ab omni extraneo Corpore liberent, &
 “ Perspirationem augeant violentis Mus-
 “ culorum & Membranarum inferiorum
 “ Contractionibus & Convulsionibus: *Ve-*
 “ *sicatoria* item, quia Vasorum minimo-
 “ rum Obstructiones aperiunt efficaciam suā
 “ externā, & internā, Humores viscidos atte-
 “ nuant: Utrumque, inquam, hoc evacu-
 “ antium Genus, non *tutò* solum sed &
 “ *utilissimè* adhibetur in nervorum Morbis
 “ curandis. Sed omni *violenta* Purgatione,
 “ & *liberali* Sanguinis Missione religiose
 “ abstinendum est: Utpotè quæ originalem
 “ Imbecillitatem augent; ab infirmis enim
 “ Morbo diuturno laborantibus *purgans*
 “ Medicamentum trium ferè Dierum Nū-
 “ trimentum aufert, avehitque. *Vomitoriis*,
 “ è contra, cruda sola rejiciuntur quæ Ca-
 “ piti, Nervisque officiunt Halitibus suis,
 “ Ægroque omnium Malorum Causæ sunt.
 “ *Cathartica* Fibras Organorum naturalis
 “ & *necessariæ* Functionis scil: Concoctio-
 “ nis, resolvunt, & debilitant: Cū *Eme-*
 “ *tica* è contrā, non nisi *musculares* Fibras
 “ *minus usitatas*, ex se robustiores nec ad
 “ Coctionem adeò necessarias (si tamen
 “ *ullas*) debilitant, ut ex D. *Chiraci* Ex-
 “ perimento circa Vomitionem satis patet.
 “ *Purgantia* plerumque ea sola ejiciunt
 “ quæ

“ quæ procedente Tempore ipse naturalis
 “ Motus Intestinorum peristalticus protru-
 “ deret, nec ea attingunt quæ non nisi con-
 “ trario motu, sursum scilicet, eliminantur.
 “ Cum *vomitória* ea rejiciant quæ Natura
 “ rejici cupit & quasi gestit, idque eâ Viâ,
 “ iisque Organis quibus illa id fieri postu-
 “ lat. Denique acres, acidique Humores
 “ intra Ventriculum & Intestina stabulantes,
 “ utrumque necessario magis debilitant
 “ quam vel lenia *Vomitória*, vel etiam *Pur-*
 “ *gantia*: Quæ tamen hoc inter se diffe-
 “ runt, quod *Purgatione*, etiam leni, sive
 “ naturali, sive Arte excitatâ, diutius con-
 “ tinuatâ, Infirmis & Vires fatiscant & Caro
 “ absumatur: A *Vomitione*, è contrâ, eti-
 “ am quotidianâ plurium Mensium inter
 “ navigandum, Æger duorum triumve Die-
 “ rum spatio postquam Terram tenuerit
 “ reficitur, majores solito Vires Animique
 “ Alacritatem acquirit. Hinc est, quòd
 “ Infirmi morbis diuturnis laborantes *Vo-*
 “ *mitione* tantoperè leventur, & erigantur;
 “ *Purgatione*, è contra, præsertim draſti-
 “ cis medicamentis excitatâ, ad eò depri-
 “ mantur. Quicquid præterea his in Mor-
 “ bis sanandis sperandum est, *accurato*
 “ *Victu*, cujusque Mensura sit sola mera-
 “ que naturæ Necessitas, & *Cœctionem ju-*
 “ *vantibus* (ubi primæ sunt Partes Cor-
 “ ticis peruviani & Ferri, quibus Fibræ cer-
 “ tissimè

“ tiffimè roborantur) leni & quotidianâ
 “ *Exercitatione* quâ Perspiratio promove-
 “ tur, *aromaticis, amaricantibus,* & qui-
 “ busvis denique Medicamentis animales
 “ *Functiones roborantibus* perficitur.

“ §. 31. IN Nervorum, Cephalicis,
 “ Hystericis, & Hypochondriacis Affecti-
 “ bus nihil efficitur, nisi accurata *Victûs*
 “ *Ratio* habeatur, ut non nisi *facillimæ*
 “ *Coctionis* Nutrimentum, idque *minimâ*
 “ *Quantitate*, adhibeatur. Cujus Rei Ratio
 “ hæc est. Universo *Nervorum* Systemate
 “ Partiumque solidarum Fibris *laxatis*, ne-
 “ cesse etiam est *Coctionem debilem* esse,
 “ *Circuitionis* Humorū Vim, & *Perspira-*
 “ *tionis* Quantitatem minui. Quare Nu-
 “ trimentum *difficilis* *Coctionis*, aut Cu-
 “ jusvis Nutrimenti *nimia* Quantitas, ma-
 “ jor scil. quàm quæ a Ventriculo conco-
 “ qui, a lacteis admitti, aut vitæ Actionibus
 “ impendi possit, necessariò cruda, & *indi-*
 “ *gesta* manet adeoque *putrescit* intra du-
 “ ctus Alimentorum, Chylusque inde ge-
 “ nitus crassus *Viscidusque Fibras* onerabit,
 “ inertesque, & Voluntatis imperio immori-
 “ geras reddet & Vitæ Usibus ineptas, quæ
 “ ideo irregularibus convulsivisque Moti-
 “ bus cieuntur. His Morbis laborantes
 “ aliquoties vidi à Cibo *durioris* *Coctionis*,
 “ aut quovis *nimiâ* Quantitate devorato,
 L “ mini-

“ minimâve in Liqueurum spirituosorum
 “ Ufu *Intemperantiâ*, tantum non extrema
 “ passos, non aliter conflictari quam si in
 “ Mortis Confinio positi essent. Neque
 “ horum quencquam *perfectè* sanatum vidi,
 “ nisi qui *aptis Medicamentis* accuratum
 “ tenuemque *viçtum* conjungeret, *Carnis-*
 “ *que minimum*, idque albentis & Anima-
 “ lium non adulatorum, *Piscium minus*,
 “ minusque adhuc *Liqueurum spirituosorum*
 “ adhiberet. Hocque victus Regimine
 “ (junctis lenibus Vomitoriis, paucis aliquot
 “ Catharticis Stomachicis, leviter amari-
 “ cantibus, Aquis mineralibus, & Equita-
 “ tione) plus efficitur quam totâ Pharma-
 “ corum Officinâ devoratâ. Notatu dig-
 “ nissima est Historia insignis Medici *Croy-*
 “ *donensis* nuper Mortui. Diu ille Morbo
 “ caduco laboraverat; identidemque cum
 “ primùm Medicinæ Praxi se daret, de
 “ Equo in Itinere ad Ægros visendos profi-
 “ ciscens, deciderat, & Plaustro fortè præte-
 “ reunte domum reportatus fuerat. Fru-
 “ stra, ut ipse mihi narravit, omnia exper-
 “ tus Remedia, quæ vel ipse excogitare po-
 “ terat, aut Amici Medici suadere, Diu-
 “ turnâ tandem Experienciâ deprehendit,
 “ quanto *parcius* vixerat, tanto *minus a-*
 “ *cerbis* se premi Paroxysmis. Deindè,
 “ omisâ omni præter Aquam meram Po-
 “ tione, magis adhuc sensit Paroxysmo-
 “ rum

rum Impetum frangi, atque intervalla
 augeri. His Gradibus cum in eam Cog-
 nitionem pervenisset, *Morbum* suum re-
 mittere prout substrahebatur ejus *Fomes*,
 non tantum Aquam meram bibebat, sed &
 Herbas solas edebat. Quo facto etsi
 Morbum penitus devictum sensit, Ven-
 triculum tamen Flatibus molestè distendi
 expertus est. Quare post varia facta Ex-
 perimenta ad convenientius sibi Nutri-
 mentum inveniendum, tandem in eo
 perstitit, ut quatuor quotidie *Lactis vac-*
cini Libras; in Jentaculum & Coenam
 singulas, in Prandium duas adhiberet,
 neque unquam Carnem, Piscesve attrin-
 geret, ullum Liquorem spirituosum de-
 gustaret, aut aliud quidquam præter unam
 fontanam aquam biberet, ne vel hanc
 quotidie sitiens, aut unquam nisi per
 Æstatis Calores, aut post diuturniorem
 Exercitationem usurpans. Deinceps qua-
 tuordecim Annos vegetus egit, integris
 Viribus & illibata Sanitate, nisi quod se-
 mel cum per *Essæiæ* Paludosa equitan-
 tem intermittens Febris invasit, quam ta-
 men statim Masticatione Corticis *Peru-*
viani profligavit. Ad postremum, gelidâ
 Tempestate cum super Lecto humenti cu-
 basset, Frigore correptus est, quod in
 Pluritidem desit. Cujus sanandæ Causâ

“ Sanguinis Missionem celebrare cùm omi-
 “ sisset (*nimum* scil. Corporis sui Salubri-
 “ tati fidens, quam non tantùm Morbos
 “ non inducturam sed & aliundè illatis so-
 “ lam obstituram sperabat) intra paucos
 “ Dies periit; alioqui, ut credere fas est,
 “ *Cornari* Annos numeraturus & Mente &
 “ Corpore sanus. *Hunc* quidem *Epilepsia*
 “ premebat, sed cùm *omnes* Nervorum
 “ Morbi totidem sint ab *eâdem* Radice Rami,
 “ *communemque* habeant Prosapiam; hâc
 “ Historiâ quàm Miranda in eorum *quocun-*
 “ *que* Victus Regimen prudentè institutum
 “ efficere possit, satis monstratur. Simili
 “ ipse successu Regimen, minùs quidem
 “ accuratum, sed tenuè tamen & perpetuò
 “ Tenore æquale, adhibui.

§. 32. HIS sic, ut videtur, satis expli-
 catis unam præterea hic Observationem
 addam. Horum nempe Morborum diver-
 sam esse Rationem prout vel *hereditarii*
 sunt & à *Parentibus* infirmarum Fibrarum
 traducti, vel *Symptomatici* & *Ægri ipsius*
 Culpâ acciti. Si *prioris* Generis sint; *con-*
tinuum nec interruptum postulant Victus
accuratè parci & tenuis, *Ægri Viribus* ac-
 commodati, Subsidiū &, siquandò Genio
 liberiùs indulgeatur, *præsentaneam* Evacuati-
 onem quæ optimè fit *Emeticis*, vel *Ca-*
tharticis

tharticis stomachicis lenioribus, prout hæc vel illa meliùs se ferre experti didicerint *Ægri*: nam præter jam dictas & quæ *Vesicatoriis* & *Clysteribus* fiunt, *aliæ* Evacuationes iis minimè conveniunt, nisi diurnâ Intemperantiâ *alios* sibi Morbos præter *meram solamque* Fibrarum Infirmitatem paraverint; *hi* enim Curationem Genio suo convenientem exigunt.

IN *Tractatu de Sanitate tuendâ* *Notas* prodidi, quibus *Fibrarum Infirmitas* dignoscitur. Et quibus *Fibræ* debiles fuerint, earum Infirmitatem *an nascendi sorti an Culpæ suæ* debeant facilè dignoscent; si *Valetudinis suæ Conditionem & statum à primâ usque Pueritiâ* Animo recolant. Et *hereditariâ* quidem Infirmitate laborantes sorte suâ contentos esse oportet, quibus nempe constantior quàm *pro Modulo suo* Sanitas aut firmitus Robur minimè expectanda sint. Confirmandæ tamen eorum Valetudini, ne ea, qualisqualis est, in deterius vergat, non parùm conferent *Aquæ chalybeatæ* nunc hujus nunc illius Generis, ne eadem Aqua perpetuo Usu Corpori familiaris facta Vim suam amittat. Et cujusvis quidem Generis *Medicamentorum Varietatem* Morbis diuturnis laborantium, non minùs quàm *Ciborum Varietatem*, etiam Sanorum, Gustus exigit; *Amaricantiâ* *Medicamenta*, præcipuè

cipue supra descriptam *Corticis Peruviani Tincturam* maximè verò cum *Insuos Vitrioli Martis* conjunctam, nunquam non maximum illis Levamen attulisse expertus scio. Eodem Modo tractandi sunt illi quibus, cum *Juniores* sint & Humores *minimè* vitiatos habeant, *Hæmorrhagia* tamen immanior aut alia *insignis* præter Naturæ Modum *Evacuatio*, quibusque *acutus Morbus*, Fibrarum Laxitatis & Debilitatis *Causa* fuit. Cujusmodi Infirmis ad erigendas cum prostratas Vires tum dejectum Animum *Tincturæ è Rhabarbaro Oryzæ Spiritu extractæ de Sanitate tuendâ Tractatu* descriptæ diu continuatum Usus multoties prodesse vidi: cujus scilicet singulis alternisve Diebus, prout *Ægri* Vires ferrent aut Morbi Symptomata exigent, instante somni Tempore epoto uno aut duobus Cochleariis aut eâ Quantitate, quæcunque fuerit, quæ postridie Alvum bis ad summum dejiceret, & Intestina confirmabantur & superfluum illud Nutrimentum ejiciebatur quod aut vanus Metus magni ex Inanitione Mali ejusque præveniendi studium aut ipse Luxus deglutendum suaserat. Nonnunquam & *Animi Dejectione laborantibus à Flatibus* ortâ (quos nempe intra primas Vias latere *frequens Eruetatio* ostendebat) *Alacritatem & integram Sanitatem* redditam vidi *Pilularum è volatilibus Gummi speciebus confectarum* Usus,

Uſu, præcipuè cùm his adjungerentur ex *Aloe* parata Cathartica. Pilulæ autem, illæ è *Gummi Ammoniacy Galbani, Myrrhæ* electæ, ſingulorum Drachmis duabus, *Aſæ fetida, Salis Succini, Caſtorei*, cujuſque ſemidrachmâ, *Salis Martis* unâ Drachmâ, *Specierum Diambre* ſine Odoratis Scrupulo uno, additis aliquot *Olei Juniperi* Guttis in Maſſam ſubactis, formantur: Hujus Maſſæ duo Trientes in Pilulas ſinguntur ſolitæ Magnitudinis, quales ſcilicet decem unam Drachmam pendunt, quarum tres quotidie manè deglutiendæ ſunt & deinde *Aquæ chalybeatæ* aut grati cujuſvis Liquoris Hauſtus bibendus. Reliquo Trienti *Aloes lotæ* aut *roſatæ* tantundem additur ex quâ Maſſâ formatæ Pilulæ itidem tres cujuſque Diei Veſpere devorandæ ſunt. His autem Pilulis utendum eſt uſque dum Morbus deviſtus recedat; eodem deinceps Medicamento proſligandus, ſi cum *Ægri Intemperantia* poſtliminio reducat.

§ 33. Paroxyſmorum autem *Apoplecticorum, Epilepticorum, Hyſtericorum, Hypochondriacorum, Convulſivorum, Animi Deliquiorum, Oſcitationis* (niſi à majoris alicujus & inſignioris Viſceris Corruptione, acuto aliquo Morbo prægreſſo, *Imprægnatione*, nimio & immodico Labore, *Jejunio* aut *violentis Animi Affectibus* oriantur)
cùm

cùm *Junioribus* accidunt quibus *Humores* nondum *vitiati* sunt, iisque familiares & *solennes* facti fuerint, non alia est *Origo* quàm *Repletio* ex nimia *Cibi* opipari lauti-que, *Potusque* generosi *Ingestione*, indeque *Fermentationis* vi genita *acris* & elastica *Aura* sive *Flatus* alicui *Canali* aut *Cavitate* inclusus quo *Fibræ vellicatæ* in *Spasmos* adiguntur ut aliena & molesta expellant. *Paroxyismi* enim omnes, sive *Apoplectici* sive *Epileptici*, *Hypochondriaci*, *Hysterici*; verbo, *convulsi* quicumque & ubicunque ubi cùm *Facultates animales* tum *intellectuales* succumbunt, ut in *Apoplexiâ* fit, atque ubi partim vigent partim subvertuntur ut in *Epilepsiâ* & *Convulsionibus*; atque etiam *singultus* *Tussis*, *Sternutatio*, *Vomitus*, *Risus*, & universim omnes *Spasmi*, sive *naturales*, sive *morbofi*, eo *Fine à Naturâ* instituuntur ut *Corpus* aliquod inimicum & *extraneum*, ut *Vapores acres*, *Calculus*, *Perspirabilem Materiam*, *atram vel flavam Bilem*, *Fæcum*, &c. è *Corpore* expellant. His *Morbis* non aliàs commodiùs medetur quàm lenibus *Emeticis* & *Catharticis* *Stomachicis*, frequenter repetitis ut ne succrescat *Mali Fomes*; *Concoctionis Organa roborantibus*, ut *Peruviano Cortice* & *Vitriolo Martis*; jam *descriptis Pilulis*; *Aquis chalybeatis*; *accurato tenuique Victu*; modicâ & quæ
Perspi-

Perspirationem augeat *Exercitatione*; aliarumque Sanitatis Regularum *Tractatu de Sanitate* traditarum Observatione. Puellas *hystericas* hac Methodo sæpè sanavi, eoque certius si utrique Brachio, aut potius Capiti, *Vesicatorium* simul applicaretur quo Auræ minoribus Canalibus inclusæ Exitus continuo pateret. Nec, si præscriptam *Victus Rationem* sequi sustinerent, felix unquam Exitus defuit. Eâdem Methodo Viri *Hypochondriaci* æquâ Felicitate sanantur; præterquam *Ætate* prævectiores; quibus quid Spei supersit ex mox dicendis patebit.

§. 34. Qui *sani* quidem, *validi*, *firmitque nati sunt*, sed *Intemperantiâ*, *immodico* Literarum aut Negotiorum *Studio*, *Sedentariâ* vivendi *Ratione* & *Præceptorum* ad Morbos avertendos & præveniendos necessariorum *Neglectu* hos sibi Morbos pepererunt quorum frequens jam facta est Mentio, *Fibrarum* nempe *Relaxationem*, *Flatus*, *Animi Dejectionem* & *Tristitiam Melancholicam* (tales autem sunt plerique omnes iisdem laborantes) si modò sufficiens *Vitæ Spatium* supersit, neque principalium *Viscerum* quodquam penitiùs corruptum sit (quod ex Symptomatum cujusque Visceris Læsioni peculiarium Vehementiâ facile innotescit) affirmare ausim *Curandi Rationem* & *Medicamenta*

camenta hîc proposita intra *Biennium* aut *Triennium* (*longum* quidem *Tempus*, sed *pessimè* affectis i. e. quibus *Sanguinis & Humor* *Crasis* *vitiata* est, ut in omnibus *gravioribus* Nervorum Morbis fieri solet, ex ipsâ *Rei Naturâ* *necessarium*) illis *integram* *Sanitatem* *Animique* *Alacritatem* ita redditura ut non vana *Longævitatis* *Spes* affulgeat curiosè caventibus ne *novum* Morborum Fomitentem reponant. Quod non *gratis* dici Testes sunt aliquot illustres Conditionis Viri qui meo Ductu triste Iter eluctati *integrâ* *nunc* *Sanitate* fruuntur. Si *Morbus* *mitior* sit atque Causis minùs inveteratis Ortum suum debeat; *Curatio* etiam *brevior* *minùsque* *molesta* erit. Quod *iis* accidit qui, cùm à *Naturâ* debiliores Fibras habeant, *maturiùs* *queruntur*, etiam cùm leviori Onere premuntur. Levioe inquam ii Operâ ad *pristinum* *suum*, sic satis tolerabilem, sed *nequaquam* *firmum*, *Valeitudinis* *Statum* reducuntur.

DENIQUE quicumque istam *jam* *propositam* *Curationis* *Viam* insistent, *Symptomata* *minùs* *difficilia* & *molesta* experientur *minùsque* *gravia* Mala patientur quàm *alium* *quemvis* *Tramitem* secuti. Quibus *asperum* *durumque* nimis videtur *Genio* suo non indulgere, quibusque *nec* *Vite* *multum*

multum superesse videtur nec Animi satis est ut longius hoc asperiusque Iter ingrediantur ; ii quod velint aut quantum ferre possint faciant. Nullam interim eâ quam jam monstravi Viam tutiorem, imò nec jucundior, addo & nec brevior, ad integram stabilemque Sanitatem patere sciant.

EP I L O G U S.

HIS denique paucis Rei Summa continetur.

§. 1. *Ultimæ Corporis animati Fibrillæ sunt Filamenta impervia, solida, elasticâ Virtute pollentia, ex quibus formantur majores Fibræ omnium Partium solidarum ; quarum pro vario Situ atque Usu, varia etiam est Tensio sive Tonus, variaque Humorū quibus irrigantur Quantitas, Velocitas, Densitas, tota denique Indoles.*

§. 2. Corpora externa non aliter agunt in Fibras nerveas, sui que Ideas sive Sensationes excitant, quàm illas ita impellendo & concutiendo ut vividè oscillentur vibrentque. Istarum autem Vibrationum usque ad Cerebrum,

brum, Animæ Domicilium, propagatarum
varie Celeritati, Momento, Directioni aliis-
 que Varietatibus sive à *Corporum* externo-
 rum, sive ab ipsorum *Nervorum* multiplici
 Diversitate pendentibus, debetur omnis om-
 nigenarum Sensationum Varietas.

§. 3. Manifestum est Mentem in Fibras
 musculares agere eas *corrugando*, earumque
 Particulas in se invicem comprimendo, &
 Longitudinem minuendo; quò fit ut cujus-
 vis Musculi Terminus mobilis versùs im-
 mobilem adducatur. At nec *quibus Instru-*
mentis hæc peragat, constat; nec verò to-
 tam corpoream, quâ patet, Naturam rimanti
 ullum usquam occurrit satis *idoneum* aut
 Operi *sufficiens*: ita ut nequaquam abso-
 num videatur suspicari, *mediæ* quidpiam
 inter Corpus Spiritumque *Naturæ* opus esse
 ut intercedat, cujus scil: Interventu Spiri-
 tus Materiam (Rem nimiùm nimiùmque re-
 motæ à suâ Naturæ & Indolis) afficere que-
 at. Talem autem *Substantiam* inter Cor-
 pus Spiritumque *mediam* existere *posse*, haud
 cunctantèr agnoscet quicumque Naturam ob-
 servaverit ab imo ad summum non *distinctis*
Gradibus, sed *leniter acclivi viâ* ascende-
 re; ut Plantam *crevisse* perspicimus, *cres-*
centem autem deprehendere nequimus.

§. 4. Ad quotidianam Machinæ animalis continuo Usu detritæ Reparationem necesse erat (nisi Automati Arte facti Ritu summi etiam Artificis Opificium subindè, quoties nempe Emendatione egebat, diruendum erat, & denuò connectendum) quâcunque ejus Particulâ abruptâ statim *præsto esse quicquid* ad commodam citamque Reparationem opus est.

§. 5. Hunc in Finem Natura provida paravit *fluidum aqueum & tenue*, quod faciliè intimos in Corporis Recessus Fibrarumque Interstitia earundem Vi contractili adigitur, infinita secum advehens *Fibrillarum Ramenta* variæ Figuræ, quibus detritæ hinc illinc Corporis animati particulæ suppleantur; & quoddam præterea *Gluten* quo Ramenta illa commodis Locis *affigantur*, ut Lapidés Cæmento; *Oleum* denique quo cavetur *ne Fibræ rigescant* & dein frangantur. Hæc autem *omnia ex alimentis* educuntur; Humore nempe aqueo, qui pro *potu* (aut Potûs Saltem Vehiculo) est, iisque *Plantarum Animaliumque Partibus* quibus pro *Cibo* utimur. Hoc Artificio Vita Animalis peragitur, & in Tempus aliquod producitur.

Ex his sequitur.

I. *Vitam*

1. *Vitam Animalium* non tam in *Circuitione Humorum* consistere, quam in *Solidarum Partium, Fibrarumque* quibus eæ constant, *Integritate, debitæque Tensione*, quibus conservandis *ipsa illa Circuitio* destinatur.

2. Quare Medicinam facientibus *solidarum Partium* præquam *Humorum* major, & *præcipua Ratio* est habenda. *Omnis* enim *Morbus Partium solidarum Morbus* est. Neque vitiat *Humoribus*, Animal prius ægrotat quam *solidæ Partes* afficiantur. Illarum varia sunt *Vitia*, primaria autem, nimia *Rigiditas* aut *Flacciditas*, *Motusque* justo *citator* aut æquo *pigrior*: Quæ licet ab *Humoribus* depravatis magnam Partem *pendeant*, non tamen *Humores propria Morbi Sedes* sunt. Utique cum *Humores Acrimonie*, aut *Lentoris* nimii *Vitio* corrupti sunt non *exinde* Animal ægrotat, sed *acceleratis* supra modum, *Humorum* *Acredine* aut quovis *Stimulo, Fibrarum Vibrationibus, Februm Morborumque* cognatorum *Cohors* incumbit; *iisdem*, sive *Humorum Lentore* sive aliunde, *retardatis*, ecce tristis *diuturnorum Morborum Caterva* gravis incubat. Verbo, quandiu *Fibræ* ab *Humoribus* valide impulsæ eosdem valide repellunt; h. e. durante *solidarum fluidarumque*

rumque Partium Æquilibrio, Sanitas perstat ; illo in alterutram Partem vergente, hæc itidem titubatur.

3. Ex supradictis manifestum est, *Vitam* Animalium eo *saniores, integriores, & productiores* futuram, quo *Humor* ille vitalis vegetabilium Animaliumque Ramentis refertus, suoque Glutine, Balsamo, Oleoque dives, *subactior, attenuatior, fluidiorque* fuerit, utpotè *facilius* intimos quosque Recessus subiturus ut *detrita* Ramenta *eluat, fracta reparet, & rigentia emolliat*, neque usquam Ruderum modo viæ ipse hærens eandem obstruat.

4. Denique cùm *Animalium Fibre à Plantarum Fibris* solâ majore suâ *Tenacitate & Robore* differant, & (cùm in alibilem Succum convertuntur) *his illa* Alimentum *fortius & robustius*, cæterum *nequaquam diversæ* Indolis, Animalis pasto subministrent : Consequens est, ad *Sanitatem non requiri* Alimenta ex Animalium Carnibus petita, licet ad *athleticum Robur* Corpori subministrandum, idemque conservandum, *necessaria* sint.

APPENDIX,

DE MORBIS CONTAGIOSIS.

UT ostendam quàm latè pateat Doctrina de *Salium* Efficaciâ in Corporis humani Valetudine immutandâ, quàm in omnibus meis scriptis Medicis inculco: libet hîc subungere quæ de eorundem Vi in Morborum *contagiosorum* Generatione & Propagatione cogitabam, cùm nupera *Pestis* ex vicinâ *Galliâ* in *Britanniam* nostram Transitum parare videbatur.

§. 1. Corporum omnium, animalium, vegetabilium & mineralium *Vires activæ* (Proximè post universale illud Agens, quod est sive Lumen sive subtilior quidam *Æther* cui ipsum Lumen Actionem suam debeat) deberi videntur *Sali* puro, simplici, ingenerabili & incorruptibili. Sal enim videtur maximè *activum* & *energeticum* seu mavis, maximè agile Principium in Corporibus; & post

post Transmutationes quascunque & quocunque ad eundem plerumque Quantitate & Figurâ salem reducitur; summâ item *Vi attractivâ* pollet, ut ex ejusdem Crystallificatione manifestum est.

§. 2. Sal *volatile urinosum* omnium Salium est longè *potentissimum & maximè elasticum*, ut ex ipsius Sapore & Odore & *Vi causticâ* patet. Vis ejus attractiva intendi videtur in *reciproca* quâdam Ratione Molis. Volatilisatione & Comminutione (ut Frictione) summè augetur: ut in Sale Cornu Cervi, & Ammoniaco, in Camphorâ, Succino, Gummi, Crystallo & Adamante manifestum est.

§. 3. Plerique Sales *animales* sunt volatiles & urinosi; non autem ii *soli*, sed & alii plurimi ex *aliis* Corporibus putâ Vegetabilibus nec non Mineralibus quibusdam, Borace nempe & Alumine, elicit.

§. 4. Fermentatio efficitur *sola Actione Salium* aut in se mutuò aut in Corpora sulfurea aut terrestria alcalina (quam enim præ se fert Fermentationis Speciem Aër ex Liquoribus *Vi elasticâ* erumpens, non est vera) se invicem pro Virium Ratione petentium, & ita Corporum Partes disrumpentium ut suiipsorum Unio faciliùs celebretur. *Putredo* autem à Fermentatione non differt, nisi Duratio-

ne & Gradu. In Fermentationibus enim Salium animalium varii sunt *Gradus*, quorum Effectus sunt Calor, Ardor, Pruritus, Inflammatio, Pustulæ, Ulcus, Gangræna, Mortificatio: quæ omnia iterum Gradibus distinguuntur, & varia sortiuntur Nomina ex Loco affecto, Salium Naturâ, aliisque Circumstantiis; neque aliter inter se differunt quàm in Corporibus inanimatis Calor, Ardor, Fumus in Flammam jamjam abiturus, Flamma, Carbo ignitus, idemque in Cinerem redactus.

§. 5. *Omnes Morbi magis aut minùs contagiosi sunt.* Alii enim *sine Contactu*, alii non nisi *Contactu mediante* communicantur. Nullus autem est qui Generatione, hoc est ipsâ *Humorum morbidorum* è Corporibus Parentum in Embryonem *Transfusionem*, non possit communicari. Contagiosorum tamen Morborum Nomine vulgò *soli magis & promptius contagiosi* veniunt. Et hi quidem prout *faciliùs* aut *facillimè* ab uno Animali ad aliud transferuntur in *Chronicos & Acutos* (aliorum Morborum Ritu) rectè dividuntur.

§. 6. Morbi contagiosi *Chronici* sive *lentiores* videntur Originem suam debere Salibus Mole grandioribus, minùs volatilibus, segnioribus, lentius concretis, sensim intra
Corpus

Corpus accumulatis, *tandemque* in Organum aliquod *particulare* Vi animali expultrice protrusis. Rarissimè enim ad hunc Gradum ascendunt quin priùs *reliquæ* etiam Corporis Partes cùm fluidæ tum solidæ iis *aliquatenus* corruptæ sint. Cujus Rei Veritas manifestè cernitur in Furfure, Scabie, Leprâ, Impetigine, Elephantiasi, Scorbuto, Scrofulâ, Luc. venereâ: quo postremo in Morbo sal urinosum ex Loci primitus affecti Situ, Substantiæ inquinatæ Naturâ & Infectionis Modo, magis urinosum & maximè volatile redditur.

§. 7. Morbi contagiosi *acuti* oriri videntur ex Salibus urinosis summâ Pernicitate in Corpus impactis, Mole minimis & volatillissimis, summâ Vi attractivâ & elasticâ præditis, ita comminutis & volatilifatis ut *cuiusvis Contagii Gradui* producendo sufficiant. Hujusmodi Salia, si in Corpus Salibus urinosis *minùs refertum* iisdemque *lentius minùsque vitiatum*, cætera autem sanum, introducuntur, Morbos producunt in Ulcera aut Abscessus *sanabiles* desituros. Sin simul & semel in Corpora *impura* summâ Velocitate impellantur, Ictu quasi Oculi Substantiam animale *dissolvunt* ejusque Partes *disgregant*. Prioris Casûs Exempla sunt Morbilli, Febris Miliaris, Febres in Ulcera & Abscessus desinentes, Variolæ

mitiores; posterioris, Variolæ aliæ, Febres putridissimæ, Febres pestilenciales, & ipsa Pectis.

§. 8. *Contagium* igitur in *Salis urinosi corrupti & vitii in Corpus Ingressu* consistere videtur, sive ille per *Aerem* deferatur, perque Cutem, Pulmonem & Ventericulum Humores subeat, sive *Insitione* ipsis directe injiciatur, sive denique Corpus morbidum alterum sanum immediate *contingat* & per Cutis præcipue Vias Venenum suum transmittat. Ex suscepto autem Frigore, Aurarum venenatarum Effectu, Cataplasmatum, Emplastrorum, Embrocationum, Unguentorum, maximèque Mercurialium, Usu manifestum est Corpus animale quicquid illi propinquum est, sive noxium sive innocuum, validè attrahere. Hujusmodi autem Salium pro diversâ suâ Mole, Motûs Celeritate & Corporis infecti Dispositione, diversos Effectus, Morborumque Diversitatem inde ortam supra explicuimus.

§. 9. Morbi contagiosi Indoles & Vis pendet non minùs ex infecti Corporis Dispositione quàm ex *Materiæ inficientis* Naturâ: ita ut qui *ante* Infectionem Sale urinoso abundaverit Morbo quovis contagioso sive chronico sive acuto graviùs laboret.

§. 10. Ea Corporis Dispositio quæ Homines *Variolis* obnoxios reddit debet idetur *Carnis præcipue Esui* intempestivo & immodico : ea scilicet *sale urinoso* præ aliis Nutrimenti Generibus plenior est, qui imbecilli solidorum Actione, qualis est Infantum & Puerorum, nec satis comminuitur nec debitâ Quantitate è Corpore expellitur sed intrûs in Sanguine coacervatur. In Regionibus enim orientalibus & quibuldam borealibus, ubi nempe *Carnis Esus* & *Liquoris spirituosus Usus* *parcior* est, *Variolæ* aut nullæ sunt aut mitioris saltem Indolis; nisi paucis aliquot qui morbidissima Corpora à *Parentibus* acceperunt. Semel autem nec sæpiùs plerique hoc Morbo inficiuntur, quia omnis Materia morbifica Crisi expellitur, quæ ne iterum succrescat validiore indies Organorum Concoctionis & Expulsionis Actione efficitur : Si tamen nihilominùs propter copiosam Ingestionem iterum magnâ Quantitate coacervatur, in *alium* aliquem Morbum contagiosum, aut chronicum aut acutum abibit ; *priore* enim Crisi per Cutem factâ ea aut ita occallescit ut *secundæ* ejusdem Generis non sufficiat ; aut ita laxi fiunt ejus Meatus ut *Variolarum* Materia, propter liberiores Transitum, eâ Copiâ nequeat in Sanguine detineri quæ illi Morbo gignendo satis sit.

§. 11. Contagionis Materia sive Aëre, sive Contactu immediato, sive Infitione Humoribus communicetur, *ejusdem Generis Morbum & equâ Certitudine* producit. Quod cum de *reliquis* Morbis contagiosis, *tum speciatim de Variolis* verè dicitur.

§. 12. Variolæ autem cum multis Modis certè, omnium tamen *tutissimè* Infitione communicantur. 1. Quòd *Tempus* Morbo ferendo maximè commodum eligi possit; sive *Ægri Ætatem* spectes, quæ puerilis est, à quinto putà ad decimum Annum, invalescente scilicet Corpusculi Robore, & Humoribus interim nondum corruptissimis: sive *Anni Tempestatem* maximè salutiferam & benignam. 2. Quòd *Materia* inferenda & sub *mitiore Constitutione epidemicâ* eligi possit, & ab *Ægro mitiùs laborante* desumi. 3. Denique, Quòd etiam in pessimâ Constitutione epidemicâ *Ægro-taturi Corpus*, licèt adultum Materiâque morbificâ refertissimum, ita *repurgari*, elui, aliisque Modis *Morbi Fomite vacuari* possit ut minùs tutiùsque ægrotet.

§. 13. Omnes Morbi contagiosi *Chronici*, cum ejusdem Generis sint, ejusdem Generis Medicamentis curari possunt. Et cum Mercurium, Sulfur, aliaque Concretiones ressolventia Experientia præcipuè commendet; hujus-

hujusmodi Medicamentis variè pro Morbi Varietate compositis, idoneâ Dosi & Tempore exhibitis, cum debito Victûs Regimine, omnes hi Morbi profligabuntur, si modò ullâ Ope profligari possunt. Et horum quidem Morborum Materia, quod *crassa* sit, *Attenuationem* & *Resolutionem* postulat; & cùm *minùs efficax* sit, *Moram* in Curatione patitur.

§. 14. Acutorum autem Morborum Materia contagiosa *pernicissimè noxia*, nec *Moras* patitur, nec *tenuissima* cùm sit, ulla ulteriore *Attenuatione* eget. Quare, *hujus Differentiæ* Respectu (quæ *si abesset* omninò *eâdem* Methodo communis in *omnibus* contagiosis curandis Intentio esset prosequenda, *Salium* nempe *vitiatorum*, *Humorumque* ab iisdem *corruptorum* quàm fieri potest citissima è Corpore *Ejectio*) *diverso* Modò aggredienda est horum posteriorum Curatio. Post universalis enim præmissa & debitas Evacuationes repetitas prout ferunt Morbus & Æger, *Alexipharmaca*, et quæ Facultatem coëtricem & expultricem corroborant & promovent, sola *specificæ* sunt Medicamenta in horum Curatione, æquè ac *Antidota* in eorundem Prophylaxi; veniente interim in subsidium *idoneo Victûs Regimine*, sine quo nihil quidquam in cujusquam Morbi Curatione expectandum videtur.

Hanc

Hanc Methodum *Experientia & Observatio* comprobant. Quanquam enim, cum Pestis Morbus orientalis sit ex Putrefactione oriundus, ejus Materia contagiosa harum Regionum fervido Calore summopere *attenuata & volatilifata*, ideo summè noxia effici debere videatur: nihilominus tamen manifestissimum sit, hunc Morbum in *borealibus* præcipuè Regionibus *latissimam* edere stragem; Cùmque hæ ab illis Regionibus non differant nisi *minùs liberâ*, propter minorem Calorem, *Perspiratione, crassioreque & pleniore* harum quàm illarum Incolis usitato *Victu*: manifestum est, *Moderationem* Ciborum Ingestionem, Medicamentaque *Vim coëtricem & expultricem roborantia*, sola esse idonea Curationis Instrumenta. Temperantem sobriumque *Socratem* gravissima Pestis *Atheniensium* non attigit, neque ullo ferè *Ævo ejus similes* attingit.

§. 15. Morbi contagiosi acuti epidemici, ut Pestis, ideo *desinunt* quòd Sales Contagium communicantes aut *diffsentur*, aut in majores Moles *constipentur*, aut *præcipitentur & fixentur*, aut denique salutiferâ quâdam Mixturâ *involvuntur* eoque *obtundantur*.

E L E N.

E L E N C H U S R E R U M.

§. 1. **F**ibra ultima quid sit, Pag. 1. Ex
talibus Fibris totum Corpus
compositum esse. ib. Fibrae
carneae, nerveae, osseae, cartilagineae, &c.
quid inter se differant. p. 2.

§. 2. *Elasticae Facultatis Explicatio.* p. 3

§. 3. *Hujus Doctrinae ad Fibras muscu-
lares Applicatio.* p. 5. Ostenditur nullos
esse Spiritus quos vocant animales. p. 6.

§. 4. *Motum & Sensationem, Fibrarum
solidarum Vibratione, perfici.* p. 8.

§. 5. *Quibus Causis haec Vibratio turbe-
tur aut penitus tollatur.* p. 9.

§. 6. *Morborum nervinorum Cause ge-
nerales.* p. 10.

§. 7. *Omniium Morborum nervinorum
communem*

communem quandam esse Naturam. p. 12.

§. 8. *Horum Morborum Divisio ab eorundem Causis & præcipuis Symptomatibus desumpta. p. 13.*

§. 9. *Eorum alios esse hæreditarios, alios acquisitos. p. 16. Acquisitorum præcipuam, in hoc Tractatu, Rationem haberi. p. 17.*

§. 10. *Infirmi- tatem Fibrarum comitari omnium Functionum Debilitatem. ib.*

§. 11. *Tres esse Intentiones in Nervorum Morbis curandis, 1. Humores diluere & attenuare; 2. Eorundem Acrimoniam tollere; 3. Fibras constringere & corroborare. p. 20. Prius priores duas aliquamdiu prosequendas esse quàm tertiam aggrediamur. ib. Quid Mali, cum hic Ordo negligitur, insequatur. p. 21.*

§. 12. *Unde Morbi Hominibus à Nativitate sanis nascantur, & acuti & diuturni. p. 23.*

§. 13. *In omnibus Nervorum Morbis adesse Humorum Lentorem. p. 25. Cujus tamen non prius Aromaticorum & Volatilium Medicamentorum Ope tentandam esse Resolutionem, quàm Humores satis diluti fuerint, p. 26. Culpandos esse Medicos qui Nervorum Morbis egrotantes tanquam deliros rident, & à Conviviorum Hilaritate solâ, quasi unâ Mæstitiâ laborantibus, Medelam promittunt. p. 27. Volatilium & attenuantium Medicamentorum præproperè exhibitorum Nocumenta. p. 28.*

§. 14,

§. 14. *Eadem particulariùs enumerantur.*
p. 29.

§. 15. *De Febri quæ Nervorum dicitur.*
p. 30. *Ejus Origo. ib. Quare debiles robustis plerumque longæviores sint.* p. 31.
Hujus Febris Indoles. ib. Curandi Ratio.
p. 32. *Culpatur nimia quædam officiosa Sedulitas Ægro noxia.* p. 33. *Morbi Humorum & Nervorum quid differant.* p. 34.

§. 16. *Medicamenta primæ suprapropositarum Intentioni conducentia enumerantur.* p. 35. *Horum præcipuum esse Cinna-
barin Antimonij. ib. Quando Æthiops mineralis illi præferri debeat.* p. 36.

§. 17. *Medicamenta secundæ Intentioni convenientia.* p. 37. *De quorundam ex illis Ufu Cautio. ib.*

§. 18. *Medicamenta tertiæ Intentioni propria.* p. 41. *Corticis Peruani Preparationes Infirmis utiliores. ib.*

§. 19. *Medicamenta chalybeata styptica esse & Fibras corrugare.* p. 42.

§. 20. *Chalybeata parvâ Quantitate nec crassâ Formâ esse exhibenda.* p. 45. *Formæ Chalybeatorum Infirmis convenientes.* p. 46. *Cum Chalybeatis non calida et aromatica Medicamenta, sed cathartica esse exhibenda.*
p. 47.

§. 21. *Infirmis à Nativitate non expectandam esse ex hâc aut aliâ quâpiam Methodo integram firmamque Sanitatem.* p. 48.

§. 22. *In sanandis Nervorum Morbis*
O 2 *principem*

principem Locum obtinere Victum tenuem et parcum. p. 50.

§. 23. *Doctrina supra tradita aliquot Exemplis illustratur. De Apoplecticâ Hominum Borealium Dispositione, Morborum ex Humoribus Lentore ortorum Exemplo. p. 52.*

§. 24. *De Epilepsiâ Morborum convulsivorum & ex Acrimoniâ ortorum Paradigmate. p. 53.*

§. 25. *Rarus quidam Morbus convulsivus, Satyriaseos Species. p. 56.*

§. 26. *De Tetano. p. 57.*

§. 27. *De Choreâ Sancti Viti, paralytici Generis sive Morborum Fibræ resolutæ Specimine. p. 59. Senibus paralyticis qui luxuriosè vixerint, vix perfectam Curationem esse Sperandam. p. 61. Temperantibus, è contrâ, omnia fausta expectare licere. ib.*

§. 28. *Rachitidem ex Resolutione Fibrarum oriri. p. 62. Ejus curandæ Ratio. ib.*

§. 29. *Hysterici & Hypochondriaci Affectûs Causæ assignantur. p. 63. Eæ veræ esse ostenduntur. p. 64.*

§. 30. *Horum Morborum Curatio traditur. p. 66.*

§. 31. *Victûs tenuis ad eam perficiendam Utilitas. p. 69. Exemplo illustri comprobatur. p. 70.*

§. 32. *Quibus hi Morbi sunt hæreditarij, iis palliativam tantum Curationem esse expectandam.*

pectandam. p. 72. Quibus ea Modis efficiatur. p. 73.

§. 33. Plerorumque Morborum nervinorum Causam ab Intemperantiâ esse repetendam. p. 75. Quod ex Naturæ Conatu ad eos Evacuatione curandos ostenditur. p. 76.

§. 34. Juniores à Nativitate sanos, supraditâ Ratione certissimè sanari. p. 77. Etiam Senibus & à Nativitate Infirmis, saltem Symptomata omnia mitiora fieri. p. 78. Nullam dari Viam ad integram Sanitatem illâ breviorē, tutiorem aut jucundiorē. p. 79.

Epilogus, supradictorum Summam paucis complectens. ib.

A P P E N D I X,

De Morbis Contagiosis.

§. 1. **V**ires Corporum activas Sali deberi. p. 84.

§. 2. Sal volatile urinosum esse omnium Salium maximè agile. p. 85.

§. 3. Quæ sint Salia volatilia urinosa. ib.

§. 4. Fermentationem Salium Actioni deberi.

beri. Fermentationis Effectuum varij Gradus. ib.

§. 5. *Morbos contagiosos aut chronicos esse aut acutos. p. 86.*

§. 6. *Morborum contagiosorum chronicorum Origo. ib.*

§. 7. *Morborum contagiosorum acutorum Origo. p. 87.*

§. 8. *Contagium in quo consistat. p. 88.*

§. 9. *Contagij Vis unde pendeat. ib.*

§. 10. *Quid Corpus disponat ad Variolas suscipiendas. p. 89. Quare eo Morbo singuli Homines semel tantum egrotent. ib.*

§. 11. *Contagionis Materiam, quocunque Modo intra Corpus admittatur, eundem Morbum equâ cum Certitudine producere. ib.*

§. 12. *Variolas tutissimè Incisione suscipi. p. 90.*

§. 13. *Omnes Morbos contagiosos chronicos eodem Morbo curari. ib.*

§. 14. *Acutos itidem omnes eâdem Ratione, sed à priore diversâ, sanari. p. 91.*

§. 15. *Quibus de Causis Morbi contagiosi acuti desinant. p. 93.*

BOOKS printed for and sold by G.
STRAHAN, at the Golden-Ball over-
against the Royal-Exchange in Corn-
hill. 1725.

Fluxionum Methodus inversa, five Quantitatum Fluen-
tium, Leges Generaliores, cum Rudimentorum Methodi
Fluxionum inverso Specimine.

Philosophical Principles of Religion, Natural and Re-
veal'd, in two Parts. The First containing the Elements of
Natural Religion. The Second Part containing the Na-
ture of Infinites, together with the Philosophical Princi-
ples of Reveal'd Religion.

A New Theory, of Acute and Slow continued Fevers,
wherein, besides the Appearances of such, and the Manner
of their Cure occasionally, the Structure of the Glands and
the Manner and Laws of Secretion, the Operation of Pur-
gative, Vomitive and Mercurial Medicines, are Mechan-
ically Explain'd. To which is prefix'd an Essay concerning
the Improvements of the Theory of Medicines, the 4th
Edition.

An Essay of the true Nature and due Method of treat-
ing the Gout, together with an Account of the Nature and
Quality of *Bath* Waters, the Manner of Using them, and
the Diseases in which they are proper; as also of the Na-
ture and Cure of most Chronical Distempers, not pub-
lish'd before, the 6th Edition enlarg'd to more than double
the Former.

An Essay of Health and Long Life, the 6th Edition:
These five by *G. Cheyne*. M. D. and F. R. S.

Tentamina Medico-Physica ad Quasdam Questiones,
quæ Oeconomiam Animalem spectant, accommodata. Qui-
bus accessit Medicina Statica Britannica, Authore *Jacobo*
Keill, M. D.

Introductio ad Veram Astronomiam seu Lectiones Astro-
nomicae, habitæ in Schola Astronomica, Academiæ Ox-
oniensis, Authore *Johanne Keill*, M. D. R. S. S.

The Civil Law in its natural Order, together with the
Publick Law, Written in French by *Mr. Domat*, and
Translated into English by *William Strahan*, L. L. D.
Ad-

Advocate in Doctor's Commons, with Additional Remarks on some material Differences between the Civil Law and the Law of *England*.

The Practice of Physick reduced to the Antient Way of Observation, containing a just Parallel between the Wisdom and Experience of the Antients, and the Hypothesis of modern Physicians, together with several New and Curious Dissertations, particularly of the Tarantula and the Nature of its Poison.

The Method of performing the High Operation, in which the Stone is extracted out of the Bladder, above the *Os Pubis*; faithfully collected from the Writings of that famous Triumvirate; Mr. *Francis Rosset*, who first invented it, Mr. *John Douglass* who lately reviv'd it and first successfully practis'd it on Living Bodies, Mr. *Chiseelden* who has since frequently perform'd it with a wonderful Dexterity and most surprising Success.

The Prognostick signs of Acute Diseases, establish'd by antient Observations, and confirmed by the best Modern Discoveries, the 2d Edition with a Preface by *William Cockburn*, M. D.

A Comparative Description of all the Muscles in a Man and in a Quadruped, shewing their Discoverer, Origin, Progress, Insertion Use and Difference, to which is added an Account of the Muscles peculiar to a Woman, by *James Douglass*, M. D.

A Catalogue of Simple Medicines that are fit to be used in the Practice of Physick and Surgery, containing the Names of the Dispensatory or Shop Preparations, &c. to which are added two very useful Tables.

Mr. *Maitland*'s Account of Inoculating the Small-Pox, Vindicated from Dr. *Wagstaff*'s Misrepresentations of that Practice, with some Remarks on Mr. *Massey*'s Sermon, the 2d Edition, to which is added his first Account of Inoculating the Small-Pox.

Pharmaco-Botanologia, or, an Alphabetical and Classical Dissertation on all the *British* Indigenous and Garden Plants, of the New *London* Dispensatory. In which their Genera, Species, Characteristick and Distinctive Notes, are Methodically described; The Botanical Terms of Art explained, their Virtues, Uses, and Shop Preparations, declared. With many Curious Remarks from proper Observations. By *Patrick Blair*, M. D. of *Boston* in *Lincolnshire*, and F. R. S.

